

ARDEALUL JURIDIC

REVISTA LUNARĂ
DE DREPT ȘI UNIFICARE LEGISLATIVĂ

ABONAMENTUL:
pentru Instituțiuni și Autorități 500 Lei pe an
pentru Autorități Judecătorești }
" " Magistrați } 350 Lei pe an
" " Avocați }

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Str. G. Mârzescu No. 20

CLUJ

Inregistrat la No. 2/1938 la Tribunalul Cluj

Publicațiuni și anunțuri pentru un număr
2 lei cuvântul.

Publicațiuni și anunțuri pentru mai multe
numere 1.50 lei cuvântul.

Fondator: VASILE M. DIMITRIU Consilier la Curtea de Apel din Timișoara.

Comitetul de conducere și redacție:

I. MĂNESCU

fost Președinte la Curtea de Apel Cluj, Avocat Cluj
Directorul și proprietarul revistei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AL. ULVINEANU

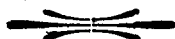
Consilier la Inalta Curte de Casație

I. PREDOVICIU

Procuror la Inalta Curte de Casație

DR. AL. DRAGOMIR

Decanul baroului adv. din Cluj

Secretar

DR. VIRGIL I. MĂNESCU

Asistent Universitar

Avocat

S U M A R:

Deschiderea anului judecătoresc 1939—40 de *I. Mănescu*.

Jurisprudențe civile

Jurisprudențe comerciale

Jurisprudențe procedurale

Jurisprudențe penale

Jurisprudențe la diferite legi

Colaboratorii ocazionali cari au trei articole publicate au dreptul la colecția anului întreg.

Ori ce număr ne primit se retrimite la cerere în contul abonamentului

Prețul unui număr 35 lei

Cărți apărute:

Emil Pușcariu: Elementele asigurărilor contra răspunderii civile și în special al asigurării de automobile. Prețul 70 lei.

* * *

Octavian Ionescu, Doctor și Laureat al Facultății de Drept din Paris. Obligația pe cale de voință unilaterală și anteproiectul Codului Civil Român. Prețul 100 lei. Iași, Tipografia concesionară Alexandru A. Terek.

* * *

De acelaș autor:

Codul civil și contractul de muncă.

L'influence de la législation allemande sur le projet du code civil roumain.

* * *

Dr. Tiberiu Rusu, avocat Cluj. Infracțiuni contra Administrației publice Cluj. Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

* * *

Bogdan Ionescu. Profesor de Drept Civil la facultatea de drept din Cluj. Drept interprovincial în legătură cu regim matrimonial fără contract. Cluj, Institutul de arte grafice „Ardealul” Str. Memorandului 22.

* * *

De acelaș autor:

Considerațiuni critice asupra materii moștenirilor în proiectul de cod civil.

* * *

C. Petrescu-Ercea: Profesor la Universitatea Cluj. Titular preliminar al Codului Comercial Carol II. Cluj, 1938.

* * *

Teodor I. Diaconescu. Doctor în drept. Procuror Trib. Sibiu; Proprietatea aparentă. Notă la o decizie a Curții de Apel din Cluj.

ORDONANȚE MINISTERIALE

(ORDINE CIRCULARE,
DECIZII ȘI INSTRUCȚII
CU CARACTER JURIDIC)

Apare lunar sub Direcția :

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj,
pensionat. Avocat

Nr. înregistrării 4—1938 al Trib. Cluj

Abonamentul 180 Lei pe an. Un număr 40 Lei.
Administrația: Cluj, Str. Gh. Mârzescu Nr. 20

BULETINUL LEGILOR

— apare de două ori pe lună —
Nr. înr gistrării 3—1938 al Tribunalului Cluj

Director și proprietar:

I. MĂNESCU

fost președinte la Curtea de Apel Cluj,
Avocat

Prețul abonamentului: Lei 500 anual pentru
juriști; Lei 700 anual pentru autorități.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:
Cluj, Strada Gh. Mârzescu No. 20.

Ioan Șerban, avocat, Năsăud

Colecțiune de acte de notariat,
cereri și modele,

Ediția 1935

Prețul redus: Lei 200. —
Se poate comanda la autor.

A V I Z !

Din cauză că a trebuit să schimbăm tipografia care devenise prea pretențioasă în ce privește prețul tiparului, am fost nevoiți să întârziem apariția.

Deschiderea anului judecătoresc 1939-40

Și anul acesta, Dl Prim Președinte al Inaltei Curți de Casație și Justiție, a ținut, cu ocazia deschiderii noului an judecătoresc, o cuvântare care, prin tradiție, trebuie să înfățișeze publicului activitatea Inaltei Curți. De data aceasta cuvântarea are interes și pentru activitatea ce-și propune Dl Prim Președinte împreună cu Inalta Curte să o aibă în viitor, pentru înălțarea demnității supremei instanțe.

Așa, Dsa, după ce remarcă marele eveniment epocal al înființării a încă unei secții, la Inalta Curte, și trecerea dintre cei vii a trei foști membri ai Inaltei Curți; face un rezumat al activității Inaltei Curți, împărțit pe secții.

„La Secția I-a au fost introduse 46.717 recursuri și anume: 2436 civile, 1900 naționalități, 275 divorțuri, 9 onorar de avocat, 15 referuri, 3 tutele și 9 legea cooperării. Au fost pronunțate 2571 decizii și anume: 1120 civile, 1235 naționalități, 313 divorțuri, 4 onorar de avocat, 6 referuri și 3 tutele“.

Se constată o scădere a recursurilor și a deciziilor față de anul trecut.

„La Secția II-a au intrat 11.866 recursuri dintre cari: 11.101 penale, 272 contestații, 318 vânzări, 49 popriri, 7 silvice, 127 vamale, 11 sechestre judiciare, 66 miniere, 9 strămutări, 8 regulări de competență. Au fost pronunțate 12.393 decizii“. Se constată o urcare a numărului recursurilor intrate și a deciziunilor date față de anul trecut.

„La Secția III-a au fost introduse: 3145 recursuri și anume: 676 comerciale, 24 falimente, 20 concordate, 18 arbitraje, 75 bancare, 82 conversiuni, 46 legea asigurărilor sociale, 26 conflicte de muncă, 373 contencioase, 650 administrative, 586 pensii, 85 Curtea de Conturi, 39 Controlul averilor, 190 exproprii, 30 fiscale, 108 strămutări, 3 regulări de competență și 60 diverse. Au fost pronunțate 2781 decizii“. Se constată o urcare a numărului recursurilor și deciziilor.

„La Secțiuni Unite au fost introduse 207 recursuri și au fost pronunțate 375 decizii și anume: 338 recursuri în neconstituționalitate, 10 dublă divergență, 6 cereri pentru unitate de interpretare, 1 acțiune penală directă, 1 cerere pentru reabilitare și 19 perimări“. Și aci se constată o urcare a numărului deciziunilor pronunțate.

Totalul recursurilor intrate în arătatul interval de timp este de 19.865, iar al deciziilor pronunțate este de 18.120.

Dl Prim Președinte remarcă activitatea crescândă a Inaltei Curți cum și importanța problemelor rezolvate.

Regretăm că anul acesta nu a spicuit, Dl Prim Președinte, problemele juridice mai deosebite, pe care le-a rezolvat Inalta Curte cum se obicinuia, deși această lipsă o justifică cu suficiență.

O deosebită importanță, și cu drept cuvânt, dă Dl Prim Președinte, reluării publicării Buletinului

Inaltei Curți de Casație. Această publicație, cu adevărat are o mare importanță pentru juriști și suspendarea ei a fost un mare gol simțit de lumea juridică.

Face un lung și amănunțit istoric al organizării Inaltei Curți de Casație, pentru ca să ajungă la noua organizare ce s'a dat în ultimul timp acestei supreme instanțe.

De o deosebită importanță sunt propunerile pentru viitor.

Dsa crede că Inalta Curte *trebuie să fie instanța de casare în toate litigiile, și-și propune să stăruie pentru realizarea acestui principiu.*

Până atunci crede că ar fi bine să fie aduse, conform normelor astăzi în vigoare, cât mai multe contrarietăți de rezolvări a diferitelor instanțe de recurs.

„Poate, zice Dsa, că este mai bine ca, în caz de casare, deciziile Inaltei Curți în privința punctelor de drept rezolvate, să nu fie obligatorii pentru instanța de trimitere, decât numai după a doua casare în Secțiuni Unite, așa cum a fost până la legea din 1925“.

„Este absolut necesar, mai zice Dl Prim Președinte, să se depună toate eforturile spre a se înlătura schimbările dese de jurisprudență și să se facă tot ce este posibil spre a i-se asigura o stabilitate, fără de a-i împedeca — bine înțeles — evoluția“.

Aceste planuri de viitor cred că sunt aprobate de toți juriștii.

Cu această ocazie, ne permitem, cu toată deferența pentru Inalta Curte, ca pe viitor să se dea o mare atenție repartizării proceselor, căci o greșită repartizare face o mare pagubă mai ales imprișinților din provincie, care sunt obligați să se prezinte în fața Inaltei Curți în plus peste necesitatea judecării fondului. Ori să se legifereze, ca secția căreia i-s'a deferit judecarea pricinii, să rămână definitiv sesizată și să procedeze la judecată chiar dacă după părerea ei, ar fi greșită repartitia. Noi credem că este în joc și prestigiul înaltului magistrat care face această repartitie, și nu se vatămă întru nimic dreptatea, fiind indiferent pentru imprișinați, care magistrați ai Inaltei Curți îi va judeca.

I. MĂNESCU,

fost Președinte la Curtea de Apel, Cluj.

Jurisprudențe civile

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 9 Februarie 1939

Președinția d-lui Andrei Rădulescu, prim-președinte

Decizia nr. 67.

Neconstituționalitate. Motive cari au format obiectul recursului în fond și s'a dat o decizie cu caracter de autoritate de lucru judecat, nu mai pot fi puse în discuție în recursul în neconstituționalitate. Drept privat maghiar. Dreptul de proprietate imobiliară. Definitivarea lui are loc numai prin intabulara în cartea funduară. Art. 17 din Constituția

dela 1923. Legea interpretativă din 1937 a legii agrare din Transilvania. Art. 47, nu violează art. 12 și 40 din Constituție. Art. 131 din Constituția dela 1923.

Curtea,

Asupra neconstituționalității legii din 29 Martie 1937 pentru interpretarea art. 47 din legea agrară pentru Transilvania, chestiune trimisă înaintea Secțiunilor Unite prin decizia nr. 1831 din 1938 a Secțiunii I-a a Inaltei Curți de Casație :

Având în vedere deciziunea de trimitere din care rezultă că recurentul, Dr A. G. cerând Judecătoria urbane Cluj Secția Cărților Funduare intabularea contractului din 8 Martie 1935, prin care a cumpărat dela A. T. 84 jugăre compuse din intravilan, conace, etc., judecătoria, la arătarea Ministerului de Domenii că înțelege să-și exercite dreptul de preemțiune asupra zisului teren, a suspendat rezolvarea cererii de intabulare ;

Că, în contra încheerii de suspendare s'a introdus recurs-apel la Tribunalul Cluj de către cumpărătorul A. G. și apoi recurs în casațiune, iar pricina venind de mai multe ori înaintea Tribunalului Cluj ca instanță de trimitere și înaintea Curții de Casație ca instanță de recurs, Secțiunea I-a a Inaltei Curți prin deciziunea nr. 1831 din 1938, dată asupra ultimei sentințe a Tribunalului Cluj, a recunoscut statului dreptul de preemțiune pretins ;

Că, în recursul soluționat prin această deciziune, cumpărătorul A. Gy. invocând și neconstituționalitatea legii din 29 Martie 1937, pe care s'a întemeiat Tribunalul Cluj și Curtea de Casație în recunoașterea dreptului de preemțiune al Statului, chestiunea de neconstituționalitate a fost trimisă înaintea Secțiunilor Unite, iar în susținerea ei recurentul a formulat patru motive ;

Asupra motivului I de neconstituționalitate :

Având în vedere că recurentul A. Gy. a invocat înaintea Curții de Casație secția I-a, prin motivele I, II, III, IV și V de casare, că legea din 1937 nu poate fi considerată ca interpretativă și pentru considerațiunea că ea nu clarifică conținutul art. 47 din legea agrară, ci îl modifică adăogând trei dispozițiuni noi radicale și anume : 1) acordă Statului drept de preemțiune nu numai asupra conacelor moșiilor expropriate în întregime, cum prevede art. 47, precizat în înțelesul lui prin regulamentul legii, ci și asupra conacelor moșiilor expropriate numai în parte ; 2) extinde dreptul de preemțiune al Statului și la intravilane, deși art. 47 îl limitează la pământul cultivabil, astfel cum este definit prin art. 16 din legea agrară ; 3) extinde dreptul de preemțiune al Statului și la terenurile scutite de expropriere, ca necultivate dacă, în momentul vânzării au devenit cultivabile ;

Că, Curtea de Casație secția I-a a respins aceste apărări, motivând că legea din 1937 nu a adus în această privință nici-o modificare art. 47 din legea agrară întru cât acest text, acordând Statului dreptul de preemțiune asupra conacelor moșiilor expropriate, nu mărginește acest drept numai la conacile moșiilor expropriate în întregime, o asemenea limitare fiind făcută numai prin regulamentul legii și deci fără putere legală ; că textul art. 47 fiind obscur și putând da naștere la interpretări deosebite,

legiuitorul din 1937 a fost îndreptățit să precizeze în aplicațiunile sale, determinându-i adevăratul lui înțeles și ca atare interpretarea dată prin legea din 1937 a fost făcută în limitele dreptului ce puterea legiuitoare o are de a interpreta legile ;

Că, în ce privește intravilanele de peste 50 jugăre, legea din 1937 le supune dreptului de preemțiune numai dacă la data vânzării au devenit cultivabile, aecasta conform criteriului avut în vedere de legiuitorul agrar prin art. 47, de a supune dreptului de preemțiune toate terenurile de peste 50 jugăre cari sunt cultivabile ;

Că dar, legea din 1937 având numai un caracter interpretativ, pe care legiuitorul îl precizează expres în dispozițiunile ei, ea se aplică tuturor faptelor ce au avut loc posterior promulgării legii agrare pentru Transilvania și până în 1937 și în care nu a intervenit vre-o hotărîre judecătorească cu caracter irevocabil de lucru judecat, situație în care se află și cumpărarea de care se prevalează intimatul Gy.

Având în vedere că, prin desvoltarea, dată primului motiv de neconstituționalitate, recurentul susține că legea din 1937 nu ar fi sincer interpretativă, ci ar cuprinde dispozițiuni noi, care modifică art. 47 din legea pentru reforma agrară din Transilvania, întru cât ea fixează data vânzării ca epoca la care terenurile supuse dreptului de preemțiune au a fi considerate cultivabile sau necultivabile, pe când legea agrară stabilește precis că această epocă este aceea a lucrărilor de expropriere ; că, între legea interpretată și cea interpretativă sunt și diferențe cu caracter nou și modificator ;

Considerând că, după cum s'a arătat mai sus, chestiunile puse în discuțiune prin acest motiv în neconstituționalitate au fost aduse în discuțiune prin motivele I, II, III, IV și V în recursul în fond dedus înaintea Secțiunii I-a și ele au fost respinse de această secțiune pe considerațiunile deja arătate care staiblesc în această privință caracterul interpretativ al legii din 1937 ;

Că, întru cât în recursurile în neconstituționalitate nu pot fi puse în discuție motive pe cari partea le-a supus deja Curții de Casație în recursul în fond și în privința cărora deciziunea Curții are autoritate de lucru judecat și întru cât puterea legiuitoare interpretând art. 47 din legea agrară și-a exercitat dreptul său de interpretare prevăzut de art. 36 din Constituția dela 1923, acest motiv de casare urmează a fi respins ;

Asupra motivului II de neconstituționalitate :

Având în vedere că, în desvoltarea acestui motiv, recurentul susține că dela data cumpărării terenului în discuțiune dânsul ar fi devenit titularul unui drept de proprietate deplin asupra lui, deși contractul de vânzare nu fusese înscris în cărțile funduare ; că, acest drept fiind definitiv intrat în patrimoniul său, numai cu violarea art. 17 din Constituție legea din 1937 l i-a putut lua ;

Considerând că în dreptul privat maghiar proprietatea se dobândește prin mijlocul tradițiunii care la imobile se operează prin înscrierea acestui drept în cărțile funduare ;

Că, astfel fiind, cumpărătorul unui imobil, chiar cu act autentic, nu dobândește până la intabularea dreptului său de proprietate un drept definitiv asupra bunului cumpărat și ca atare el până la acea

dată n'are un drept garantat prin dispozițiunile art. 47 din Constituție ;

Că, în speță, fiind stabilit că Dr. A. G. deși a cerut încă din 1935 intabularea dreptului său de proprietate, însă intabularea cerută nu a avut loc nici până la data punerii în vigoare a legii din 1937, dânsul nu putea avea, cum susține, un drept de proprietate consolidat în persoana sa asupra zisului teren și ca atare legea din 1937, când a lămurit cu caracter interpretativ că este supus dreptului de preemțiune al Statului și terenul cumpărat de recurent, nu a putut aduce nici-o atingere dispozițiilor constituționale din art. 17 din Constituție, astfel că și acest motiv devine nefundat.

Asupra motivului III de neconstituționalitate :

Având în vedere că în desvoltarea acestui motiv, recurentul susține că legea din 1937 ar constitui o imixtiune a puterii legiuitoare în atribuțiunile puterii judecătorești, făcută tocmai în scopul de a înlătura deciziunea anterioară a Secției I, a Casației favorabilă lui, iar în sprijinul susținerii sale se raportează la discuția în parlament cu ocazia votării acestei legi ;

Considerând că art. 12 din Constituție invocat de recurent prevede că nimeni nu poate fi sustras în contra voinței sale dela judecătorii pe cari îi dă legea, iar art. 40 prevede că puterea judecătorească se exercită de organele ei ;

Că puterea legiuitoare nu poate să elaboreze o lege care să tranșeze un anumit litigiu, pentrucă prin aceasta ar produce o imixtiune în executarea atribuțiilor puterii judecătorești care, conform dispozițiilor din Constituție, citate mai sus, este încredințată numai organelor ei ;

Considerând că dispozițiunile respective ale legii din 1937 nu se referă numai la un caz izolat, ci au un caracter general privitor la anumite situații identice : că, aceste dispoziții nu mărginesc dreptul de preemțiune al Statului, întru cât se poate exercita nu numai la anumite cazuri determinate în timp, ci față de toate vânzările de conace și intravilane de peste 50 h. devenite cultivabile la data vânzării, oricare ar fi în viitor data acestor vânzări, cum și față de același fel de vânzări anterioare promulgării ei, în care însă nu au fost îndeplinite cerințele legii pentru ca transmisiunea de proprietate către cumpărător, prevăzută în actul de vânzare, să devină valabilă ;

Că dar, legea din 1937, având un caracter general și de aplicațiune nedeterminată în timp, nu se poate susține că a fost edictată pentru a se sustrage judecății anume procese, astfel că ea nu violează principiul de ordin constituțional al separațiunii puterilor în Stat, cum susține recurentul, iar din împrejurarea că cu ocaziunea desbaterilor ei s'a invocat cazul său nu rezultă că acesta ar fi fost sau va fi singurul caz de aplicare a legii ;

Că, astfel fiind și motivul III de neconstituționalitate este nefundat.

Asupra motivului IV de neconstituționalitate ;

Având în vedere că în desvoltarea acestui motiv de neconstituționalitate recurentul susține că art. 47 din legea agrară trimitând la art. 16 din aceeași lege pentru fixarea epocii când un teren poate fi socotit cultivabil în exercitarea dreptului de preemțiune al Statului, iar art. 16 fiind de ordin consti-

tuțional, urmează că legiuitorul ordinar din 1937, modificând art. 47, a modificat un text de ordin constituțional ;

Considerând în prim rând că, după cum s'a arătat mai sus, legea din 1937 nu a modificat, ci numai a interpretat în prevederile sale, dispozițiunile art. 47 din legea agrară pentru Transilvania ;

Că, pe lângă aceasta, dacă, potrivit art. 131 din Constituția din 1923, dispozițiunile art. 16 din legea pentru reforma agrară din Transilvania sunt declarate cu caracter constituțional, nu s'a atribuit același caracter și dispozițiilor art. 47 din această lege și ca atare acest text poate fi modificat sau interpretat în aplicațiunea lui de legiuitor ordinar ;

Considerând că, dacă art. 47 se raportează în aplicațiunea lui la dispozițiunile art. 16, este însă cert că dispozițiunile art. 16 nu sunt înglobate în acele ale art. 47 și ca atare ele sunt independente ;

Că din cuprinsul dispozițiilor art. 47, rezultă că raportarea la art. 16 are loc, după cum se arată și în deciziunea Secției I-a, numai pentru a adopta criteriile prevăzute de acest text în caracterizarea unui teren drept cultivabil sau necultivabil, iar nu cum susține recurentul pentru a adopta epoca prevăzută de acest text, ca dată la care starea terenului cultivabil sau necultivabil trebe să se aibă în vedere în exercitarea dreptului de preemțiune al Statului, astfel că și în această privință legea din 1937 a fost în drept să determine, cu caracter interpretativ, că această stare trebe să se aibă în vedere la data vânzării terenului, iar nu la epoca lucrărilor de expropriere, cum fixează art. 16 numai pentru aceste din urmă lucrări ;

Că dar, și acest motiv fiind nefundat, recursul în constituționalitate urmează să fie respins ;

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul în neconstituționalitate, etc.

CURTEA DE APEL TIMIȘOARA, S. II,

Dec. No. C. II 2970/1937/5.

Președinte N. Perieșianu

Imprumuturile ce le face soția în timpul căsniciei cu știrea bărbatului, în caz de dubiu, se prezumă că au fost întrebuițate pentru întreținerea ambilor soți. Datoriile soției făcute în timpul conviețuirii soților, pentru acoperirea celor necesare întreținerii lor, cad și în sarcină bărbatului prin urmare soții răspund solidar pentru plata unor asemenea datorii.

MOTIVE : In contra sentinței Tribunalului, reclamanta a făcut recurs în casare, în termen legal, cerând casarea sentinței și evocând fondul a admite acțiunea sa și față de pârâtu I. D. obligându-l pe acesta în solidar cu soția sa la plata sumei de lei 7900 capital, interese legale dela înaintarea acțiunii, a majora spesele de proces de prima instanță și de apel, precum și de a obliga pe ambii pârâți la plata peselor de recurs.

Reclamanta își întemeiază recursul pe art. 30 pct. 5, 6 și 9 din legea Curții de Casație, invocând ca motive de casare :

„omisiune esențială, rea aplicațiune a legii, eroare grosieră de fapt și exces de putere“ — care sunt desvoltate pe larg prin însăși petiția de recurs la care se face trimitere.

Pârâtul I. D. a răspuns la recursul reclamantei cu întâmpinarea din 4 III. 1938, prin care combate motivele de casare și cere respingerea recursului ca nefondat cu cheltuieli;

La desbaterea de azi, după ce cauza a fost expusă prin citirea raportului, s'au ascultat părțile prin repr. lor în susținerea și combaterea motivelor de casare, cari au pus concluziuni în conformitate cu cele cuprinse în scris, astfel cum se constată prin procesul verbal de ședință, anexat la dosar.

Curtea deliberând,

Având în vedere sentința atacată cu recurs și actele aflate la dosar din care se constată că reclamanta E. W. a chemat în judecată, înaintea judecătoria II urbană Timișoara, pe pârâții I. D. și soția sa pentru a fi obligați solidar la plata sumei de 7941 lei capital, cu procente și cheltuieli de judecată, că față de această acțiune, pârâții au ridicat acțiune reconvenționată pentru plata sumei de 8000 lei; că judecătoria prin sentința No. 3230/1934, a respins ca nedovedită acțiunea reconvenționată ridicată de pârâți și a admis în parte acțiunea reclamantei și în consecință a obligat pe pârâți ca în mod solidar să plătească reclamantei suma de 5200 lei capital, cu procente legale dela data intentării acțiunii și cheltuieli de judecată; că ambele părți făcând apel contra acestei sentințe, Tribunalul Timiș-Torontal, Secția III-a, prin sentința Nr. 110/1937 din 8 Februarie 1937, atacată cu recursul de față, a admis ambele apeluri și reformând sentința primei instanțe, a respins acțiunea reclamantei față de pârâtul I. D. și a admis-o față de pârâta soția lui I. D. pentru suma de 7200 lei în loc de 5200 lei;

Pentru a da această soluțiune, tribunalul, motivează că, din probele administrate se constată în fapt că în cursul anului 1932, pârâta soția lui I. D., în repetate rânduri a cerut diferite sume ca împrumut dela reclamantă; astfel — zice Tribunalul — din cuprinsul depoziției martorului I. M., se stabilește că pârâta a primit dela reclamantă odată suma de 2590 lei și altădată suma de 2000 lei și că pârâta a recunoscut toate sumele pe care le datorează reclamantei, iar din depoziția martorei I. S. se constată că pe lângă sumele pe care pârâta le-a primit în numerar, reclamanta a mai achitat unele cumpărături de alimente pe care pârâta le cumpărase pe credit și că în cele din urmă, pârâta prin luna Mai 1934, făcând o desocotire cu reclamanta a recunoscut că datorează suma de 8400 lei; că din această sumă pârâta a restituit numai suma de 1200 lei și deci rămâne să fie obligată la plata sumei de 7900 lei (totuși prin dispozitiv pârâta s'a obligat la plata sumei de 7200); în ce privește solidaritatea pârâtului I. D., la plata acestei sume Tribunalul constată că, din cuprinsul declarației reclamantei și a pârâtei soției lui I. D., rezultă nu numai că acesta a fost străin de raporturile dintre cele două femei, dar că la acordarea sumelor împrumutate chiar reclamanta a fost aceea care a pus în vedere pârâtei ca să nu comunice soțului ei aceasta, că-i e frică și că pe lângă această declarație, din toate probele administrate nu se face o dovadă concludentă că sumele sau parte din ele au fost întrebuințate la plata taxelor școlare, dovadă ce era necesară din moment ce este constatat că pârâta avea un venit de 4000 lei lunar;

Având în vedere că prin motivul de casare recurentă se plânge că Tribunalul numai prin omisiune esențială și exces de putere a constatat că pârâta soția lui I. D. i-ar fi restituit suma de 1200 lei, când din probele dela dosar nu se dovedește că i-ar fi restituit mai mult ca 500 lei și deci Tribunalul ar fi trebuit să-i admită acțiunea pentru suma de 7900 lei și nu numai pentru 7200 lei;

Având în vedere că Tribunalul nu motivează din ce anume elemente de probațiune și-a format convingerea că pârâta a restituit reclamantului suma de 1200 lei, iar din actele dela dosar se poate vedea că singură pârâta ascultată fiind sub jurământ, a declarat că a restituit o sumă de 1300 lei (fila 61 verso), în contradicție cu însuși declarația sa făcută la procesul verbal din 13/XII 1934, dar mai ales cu declarația reclamantei, care ascultată fiind și ea sub iurământ, a și fost admisă la iurământ și a depus că n'a primit decât suma de 500 lei, ceea ce concordă și cu depoziția martorului M. J. (fila 15 verso) care de asemeni declară că pârâta i-a achitat dânsului suma de 500 lei în contul datoriei pe care reclamanta o făcuse la dânsul pentru pârâta.

Că astfel fiind, Tribunalul numai printr'o nemotivare suficientă și contrar probelor dela dosar a putut constata în fapt că pârâta a restituit suma de 1200 lei și deci motivul I, de recurs sprijinit pe omisiune esențială și exces de putere fiind întemeiat urmează să fie admis.

Având în vedere că prin motivul II de casare recurentă se plânge că instanța de apel numai prin exces de putere, eroare grosieră de fapt și rea aplicatiune a normelor de drept civil, a putut stabili că pârâtul I. D., nu stă în raport de drept cu dânsa, pentru că sumele împrumutate nu s'au spesat și investit în menajul soților pârâți și deci pârâtul I. D. n'ar fi profitat de aceste sume când — susține recurenta — martorii J. M. I. S. au dovedit cu prisosință că, atât banii numerar cât și elementele plătite de reclamantă, au profitat căsniciei pârâților și menajului lor comun, iar pe de altă parte este indiferent pentru stabilirea raportului de drept dintre reclamanti și pârâtul I. D., împrejurarea, că acesta a știut sau nu, că a aprobat sau nu, ca soția sa să împrumute deoarece dânsa prin acțiune nu a cerut obligarea pârâtului ex obligatione. e ex. lege, bazat pe aceea că el este șeful și capul asociației conjugale și ca atare dator a se îngriji de cele necesare întreținerii membrilor familiei.

Având în vedere că din sentința atacată cu recurs se constată că Tribunalul pentru a înlătura cererea recurentă de a se obliga solidar la plata sumei și pârâtul J. D., motivează între altele că din probele administrate nu rezultă nici o dovadă concludentă că sumele sau parte din ele au fost întrebuințate la plata taxelor școlare și că, pe de altă parte, din faptul că însuși reclamanta a atras atenția pârâtei soția lui J. D., ca acesta să nu afle despre împrumutul de bani, rezultă că sumele au avut o altă întrebuințare decât acoperirea cheltuielilor necesitate de nevoile menajului soților J. D.

Considerând că este normă de drept, că despre cele necesare întreținerii soților și membrilor familiei, în timpul conviețuirii lor, bărbatul, în calitate de șef al familiei este dator a se îngriji de unde rezultă că datoriile făcute de soție în timpul conviețuirii soților, pentru acoperirea celor necesare între-

ținerii lor, cade și în sarcina bărbatului și prin urmare soții răspund solidar pentru plata unor asemenea datorii.

Că este de asemeni normă de drept, că împrumuturile ce le face soția în timpul căsniciei cu știrea bărbatului, în caz de dubiu, se prezintă că au fost întrebuițate pentru întreținerea ambilor soți.

Consideră că reclamanta care a fost audiată și admisă la jurământ a declarat categoric că banii împrumutați pârâta i-a întrebuițat la plata taxelor școlare și plata chiriei locuinței, dar această declarație este sprijinită și de depozițiile martorilor I. M. și S. I. și totuși Tribunalul omite să se preocupe de aceste probe, mărginindu-se să afirme că din probele administrate nu se face nici o dovadă că su mele împrumutate s'au întrebuițat în menajul comun al soților, iar pe de altă parte, din declarația reclamantei, singura dovadă în aceasta privință, nu rezultă că înțelegerea de a se ascunde împrumuturile făcute de pârâta II, față de soțul ei, s'ar fi referit la toate împrumuturile și plățile făcute pentru alimente.

Că astfel fiind și întrucât conform art. 270 pr. civ. instanțele de fond sunt obligate a aprecia cu grijă întregul conținut al desbaterilor și materialului de probațiune, ceace în speță nu s'a făcut, ori în asemenea situațiune, Tribunalul numai cu exces de putere, eroare prosieră de fapt și rea aplicațiune a normelor de drept material, cu privire la răspunderea bărbatului pentru datoriile făcute de soție, a putut constata lipsi unui raport de drept între reclamantă și pârâatul J. D., în privința tuturor sumelor împrumutate de soția sa de reclamantă.

Că dar motivele de casare fiind întemeiate, recursul în casare a urmat să fie admis.

Pentru aceste motive, Curtea a hotărât conform dispozitivului prezentei deciziuni.

3 Mai 1938.

CURTEA DE APEL TÂRGU-MUREȘ, Secția I.

Decizia civilă No. 253/1938.

Preșidenția Carol Miko, cons.

In senzul art. 339 c. c. austr. reclamantul are dreptul la acțiune în tulburare în posesiune, chiar dacă s'a restabilit starea anterioară, putând cere în justiție ca pârâatul să fie declarat de conturbător în posesie, interesul juridic al reclamantului fiind justificat și evident, prin faptul ca să nu se întrerupă posesiunea sa, care îi poate folosi uzucapiunii și să justifice continuitatea posesiunii legale.

MOTIVE: Prin sentința Tribunalului Târnava-Mică, cu No. Ca. 145/1936 din 30 Octomvrie 1936, s'a respins apelul pârâatului Gh. I. menținându-se în întregime sentința judecătorei mixte Dumbrăveni, cu No. C. 1650/1935 din 23 Decemvrie 1935, prin care a admis acțiunea reclamantului D. Cs. și l-a declarat pe pârât de conturbător în posesiune, săvârșită prin acea că în primăvara anului 1935, a făcut semne despărțitoare în imobilul reclamantului, cuprins în cf. No. 119 a comunei Smig, Aț, No. top. 674, l-a obligat pe pârât, că în termen de 15 zile sub sancțiunea execuției să restabilească starea anterioară a imobilului, l-a mai obligat să plătească 2324 lei cheltuieli de proces și în fine i-a interzis pârâatului conturbarea de mai departe sub sancțiu-

nea unei amenzi de 2000 lei, Tribunalul l-a mai obligat pe pârâatul apelant să plătească și 1725 lei cheltuieli de judecată în apel, precum și taxa de timbru către Stat etc. Instanța de apel și-a bazat sentința pe motivele de fapt și de drept ale hotărârei primei instanțe, arătând că din afirmația reclamantului, declarația pârâatului și depozițiile martorilor, cum și din constatarea judecătorului făcută cu ocazia cercetării locale se constată că pârâatul în persoană a designat oamenilor săi pe unde să facă gropile, care să indice marginea pășunii, până unde urma să pască oile, gropi ce nu au fost făcute în mizuină, ci în și pe toată întinderea imobilului reclamantului, dându-l în posesiunea lui N. V.

Că posesiunea pașnică anterioară a reclamantului n'a fost contestată de pârât în apel, că existența actului conturbător este suficient, ca persoana care-l face să fi avut intnețiunea de a folosi terenul luat în posesiune și că caracterul de continuitate a actului conturbător nu este un element esențial la acțiunea în deposedare, ci simplul fapt al conturbării și fără continuitate este suficient ca reclamantul să intenteze cu succes astfel de acțiune, sunt motive temeinice, cari au făcut ca prima instanță să poată stabili și declara pe pârât de conturbător în posesiune și pe instanța de apel la respingerea apelului introdus.

În contra acestei sentințe pârâatul în termen și cu formele legale înaintează recurs, cerând casarea ei, pe următoarele motive.

1. Violarea, rea aplicare și greșita interpretare a dispoz. art. 339 c. c. a. săvârșită prin aceia că instanțele de fond au dat loc acestei acțiuni în conturbare de posesie, cu toate că-i lipsesc elementele indispensabile pentru exercitarea ei.

2. Eroare grosieră de fapt, comisă prin acea că se constată și se pune în sarcina sa, fapte inexistente, de ex. conturbarea în posesiune, cu toate că din rezultatul tuturor probelor administrate, rezultă până la evidență, că acestea nu există.

3. Exces de putere, comis prin acea că instanțele de fond constată intenționat fapte inexistente în mod vădit. Instanțele de fond au statuat peste limitele fixate de părți și astfel au comis un „ultra petitum”, comis prin aceia că îl obligă a restitui starea anterioară a imobilului, cu toate că nu s'a cerut precum și aceea de a preda în posesiune, cu toate că din nou reclamantul, nici aceasta n'a cerut-o și că în fine sub sancțiunea unei amenzi, îl oprește de a conturba mai departe, cu toate că nici în momentul întetării acțiunii nu existau acte tulburătoare și nici mai târziu.

4. Omisiune esențială săvârșită prin aceia că instanțele de fond pentru a admite acțiunea posesorie nu constată existența elementelor necesare acesteia.

5. Instanțele de fond se bazează și invoacă depozițiile legale străine de firea pricinii, ca art. 312 și 1035 c. c. a.

6. Violarea și greșita interpretare a dispoz. art. 424, 425 și 308 pr. civ. săvârșită prin acea, că îl obligă la suportarea cheltuielilor de judecată.

Curtea

Având în vedere motivele de reucrs formulate și susținute de pârâatul recurent, cum și concluziunile reclamantului pentru respingerea recursului.

Având în vedere că la instanța de apel recurentul a susținut că în fapt n'a intrat în teritoriul posedat de reclamant, deoarece după facerea gropilor de hotar, reclamantul le-a astupat și astfel nu i s'a dat în posesie arendașului composesorului, în numele căruia a făcut semnele de hotar, iar pagubă nu i-a făcut reclamantului, ceea ce la determinat ca în ședința dela 19 Decembrie 1935, să-și reducă acțiunea la stabilirea faptului turburării în posesiune și cheltueli.

Având în vedere că în drept pârâtul a susținut în fața instanței de apel, că pentru a intenta cu succes o acțiune în conturbare, turburarea trebuie să existe în momentul intentării acțiunii, faptele turburătoare de posesie trebuie să aibă caracter de continuitate asupra exercițiului posesiunii și mai ales să existe cazul deposedării, ori în speță facerea semnelor de hotar petrecându-se în primăvara anului 1935, care au fost îndepărtate de reclamant, iar intentarea acțiunii având loc la 7 August 1935, urmează că ne mai fiind întrunite elementele menționate mai sus, acțiunea este cu totul nefondată, din care motive a cerut admiterea apelului reformarea sentinței primei instanțe și respingerea acțiunii reclamantului.

Având în vedere că instanța de apel a respins apelul pârâtului menținând în totul sentința primei instanțe, pentru motivele expuse mai sus.

Asupra motivelor de recurs.

Având în vedere primul motiv de recurs susținut oral de reprezentantul recurentului și anume exces de putere comis prin aceea că instanțele de fond constată fante inexistente, statuând peste limitele fixate de părți și astfel au săvârșit un „ultra petitum“ prin aceea că l-a obligat pe pârât a restabili starea anterioară a imobilului, cu toate că nu s'a cerut, precum și aceea de a preda în posesiune, cu toate că reclamantul n'a cerut-o și în fine sub sancțiunea unei amenzi. l-a oprit de a conturba mai departe cu toate că nici în momentul intentării acțiunii nu existau acte turburătoare și nici mai târziu, iar în dezvoltarea acestui motiv arată că din procesul verbal al dezbaterii de la prima instanță dresat la 19 Decembrie 1935, se constată că reclamantul și-a redus acțiunea numai la simplu fapt al conturbării în posesiune și cheltueli de judecată, cu toate acestea a fost obligat la predarea în posesie și i s'a interzis de a mai conturba sub sancțiunea amenzii și astfel instanțele de fond au comis exces de putere, când l-a obligat la fante inexistente și necerute de reclamant.

Considerând, că într'adevăr din procesul-verbal al dezbaterii din 19 Decembrie 1935, în fața primei instanțe reclamantul și-a redus, acțiunea numai la declararea de tulburător al posesiei și la cheltueli de judecată, însă prima instanță a admis în întregime acțiunea, așa cum a fost formulată, cu deosebirea, că amenda a stabilit-o la 2000 Lei, iar instanța de apel de și pârâtul a relevat în apel acest „ultra petitum“ a respins apelul, menținând în întregime sentința primei instanțe și astfel prin aceasta instanța de apel a săvârșit un exces de putere violând dispozițiile art. 394 pr. civ. statuând peste limitele formulate de reclamant, cu ocazia dezbaterii în fond a acțiunii sale, care și-a redus-o exclusiv numai la simplu fapt al declarării de conturbător în posesie și cheltueli de judecată obligând pe pârât la îndeplinirea unor acte, care nu mai avea o

bază legală și ca atare Tribunalul a dat o sentință casabilă.

Pentru aceste motive Curtea găsiind, că motivul de recurs dezvoltat mai sus este întemeiat, a casat sentința Tribunalului, cu evocarea fondului, fiind inutil a mai discuta celelalte motive de recurs.

Având în vedere, că în fond pârâtul apelant susține că instanța de fond numai cu violarea, greșita interpretare și reaua aplicare a dispozițiilor art. 339 c. c. a., a putut da loc acțiunii în conturbare, căreia îi lipsesc complet elementele necesare exercițiului ei, arătând că pentru existența acțiunii în conturbare; se cer următoarele elemente: a) să existe actul tulburător; b) acest act să persiste și să continue a tulbura exercițiul liniștit al posesiunii și în fine în momentul intentării acțiunii să existe o deposedare întrucât în fapt s'a stabilit că facerea semnelor de hotar (gropi), s'a petrecut în primăvara anului 1935, care au fost imediat îndepărtate de reclamant, care a putut folosi locul în litigiu, iar acțiunea a fost intentată la 7 August 1935.

Având în vedere, că din probațiunea urmată la prima instanță și starea de fapt stabilită în sentința judecătorească, pe care Curtea și-o însușește într'adevăr, se constată în fapt că după ce pârâtul, cu oamenii săi, a făcut semnele de hotar, intrând cu două brazde în imobilul reclamantului, acesta, după plecarea pârâtului a îndepărtat semnele de hotar, restabilind hotarul anterior.

Considerând, că chestiunea ce trebuie soluționată este de a se stabili dacă reclamantul în sensul dispoz. art. 339 c. civ. austriac și a legilor XXII : 1802 și XIII : 1807, invocate de pârât, are drept la acțiune, în tulburare de posesiune. întrucât reclamantul și-a redus acțiunea, numai la declararea pârâtului ca tulburător al posesiei reclamantului.

Considerând, că din probațiunea administrată la prima instanță, că pârâtul în calitate de administrator al composesorului comunei Smig, a fixat hotarele pășunii pretinzând, că le cunoaște în care scop ajutat de doi oameni, martorii M. I. și S. G., audiați în cauză, a fixat semnele de hotar, intrând în imobilul reclamantului cu două brazde și întrucât acest fapt pârâtul l-a săvârșit, cu „animus possidendi“, reclamantul are drept la acțiune în tulburare de posesie, chiar dacă s'a restabilit starea anterioară, putând cere în justiție, că pârâtul să fie declarat de conturbător în posesie, interesul juridic al reclamantului fiind justificat și evident, prin faptul că să se întrerupă posesiunea sa pacinică și justă, care nu poate folosi uzucapiunii, precum și să justifice continuitatea posesiunii legale, întrucât dacă al doilea an ar fi din nou turburat, n'ar mai avea dreptul la acțiunea pentru reparație sumară, apărută și de legie invocate de pârât, reclamantul nemai putând dovedi posesiunea sa pacinică de un an, pretinsă ca element esențial în acțiunea de reparație sumară.

Pentru aceste motive, Curtea constată, că instanța de fond n'a făcut nici o rea aplicațiune și n'a interpretat greșit dispozițiile art. 339 c. civ. austriac, când a declarat pe pârât de conturbător în posesiune, găsiind nefondată argumentare apărâtului, că pentru a intenta cu succes o acțiune în conturbare, tulburarea trebuie să existe în momentul intentării acțiunii, faptele turburătoare de posesie să aibă caracter de continuitate asupra exercițiului posesiunii și să existe cazul deposedării.

Considerând că reclamantul și-a redus acțiunea numai la simplu fapt al declarării de conturbător în posesie și la cheltueli de judecată Curtea constată, că instanța de fond a depășit limitele cererii reclamantului „violând dispozițiunile art. 394 pr. civ.”, când a obligat pe pârât să restabilească în termen de 15 zile starea anterioară a imobilului și totodată i-a interzis conturbarea de mai departe sub sancțiunea unei amenzi de 2000 Lei, pentru care motiv Curtea a găsit, că apelul este fondat în parte și în consecință reformând în parte sentința primei instanțe a scos din vigoare părțile din sentința privitoare la obligațiunile pârâtului de a restabili starea anterioară a posesiunii reclamantului și la interzicerea de a mai tulbura pe reclamant în posesiune sub sancțiunea amenzei de 2000 Lei, confirmând sentința primei instanțe privitoare la declararea pârâtului de conturbător în posesiune, adoptând în aceasta privință motivele de fapt și drept ale sentinței primei instanțe, cu adăogarea motivelor expuse mai sus.

Curtea, ținând seamă de dispozițiunile art. 426 combinat cu art. 508 și 543 pr. civ., a compensat cheltuelile de judecată la prima instanță, la instanța de apel și la instanța de recurs, întrucât reclamantul la instanța de apel a acceptat dispozițiile sentinței primei instanțe, deși declarase formal, că și-a redus acțiunea în sensul menționat mai sus, cerând respingerea apelului și menținerea sentinței judecătorei, iar la instanța de recurs deasemenea a cerut respingerea recursului și menținerea sentinței instanței de apel, ori admitându-se recursul și evocându-se fondul, apelul s'a admis în parte, iar acțiunea reclamantului s'a admis așa cum a fost redusă, justificându-se astfel compensarea cheltuelilor de judecată.

12 Octomvrie 1938.

Jurisprudențe comerciale

CURTEA DE CASAȚIE Secția III-a

Decizia Nr. 1860 din 7 Octomvrie 1938.

Președinția dlui D. G. Lupu, Președinte.

PROBE. — *Registre. Extras de cont. Putere probantă între comercianți pentru fapte de comerț. Registre neregulate ținute. Efecte.*

Având în vedere deciziunea Curții de Apel Galați Secția II-a, cu Nr. 52 din 24 Noemvrie 1936, prin care s'a admis în parte apelul făcut de B. F. M. K. în contra sentinței cu Nr. 33 din 26 Martie 1936, a Tribunalului Covurlui Secția I-a, pe care reformând-o în parte, s'a admis în parte acțiunea restrânsă formulată de P. S. în contra numitei apelante, pe care a obligat-o să plătească 149.660 lei cu procente legale, plus una mie lei cheltueli de judecată.

Că pentru a decide astfel, Curtea consideră ca valabilă și legală proba cu un extras de cont legalizat, fără a fi nevoie ca acesta să fie recunoscut în instanță.

În contra acestei decizii, B. F. M. K. a făcut recurs.

Văzând motivul I de casare.

Având în vedere că din deciziunea atacată rezultă că Tribunalul și-a întemeiat soluțiunea dată numai pe un extras de cont legalizat, nu și pe chitanțe și recipise, astfel cum se afirmă prin partea I-a (A) a motivului de recurs, prin care recurenta critică în drept soluțiunea Curții raportată la aceste pretinse probe, despre cari însă Curtea nu face nici o mențiune în considerentele deciziei sale; că întrucât recurenta nu a atacat pentru omisiune esențială deciziunea Curții cu privire la eventuala neocupare de aceste probe, această primă parte a motivului de casare urmează a fi respinsă ca nefondată.

Având în vedere că din practica deciziei atacate rezultă că apelanta a pus concluziuni în susținerea apelului, astfel cum a fost formulat și în scris; că prin motivul II de apel, Banca apelantă nu a criticat sentința Tribunalului, pentru chestiunea că s'ar fi pus temei pe o copie de pe un extras de cont; că recurenta afirmând pentru prima oară astăzi în recurs că reclamanta s'a folosit de o copie de pe un extras de cont și nu de un extras de cont legalizat, această susținere urmează a fi respinsă fără a fi luată în discuțiune, întrucât necesită verificări de fapt, ceea ce este de principiu că nu se poate face decât de către Inalta Curte, atâta vreme cât o atare apărare nu a făcut obiect de discuțiune înaintea instanței de fond.

Considerând că este de principiu că registrele comercianților, chiar neregulate ținute, fac dovada în contra lor; că proba cu registrele comerciale se face în generalitatea cazurilor prin examinarea înscrisurilor cu referire la litigiu și numai în mod cu totul excepțional, prin prezentarea lor; că deosemeni este constant admis că comerciantul nu-și poate contesta sau critica propriile sale registre; că în asemenea condițiuni nu se poate vorbi de aplicațiunea art. 1176 c. civ., în ceea ce privește proba prin registre comerciale, atunci când adversarul unui comerciant se referă la conținutul registrelor acestuia, dat fiind că art. 50 din codul comercial face opozabil comerciantului registrul chiar atunci când acesta este ținut de un prepus al său; că extrasul de cont legalizat având aceiași valoare probantă ca și originalul, pe drept cuvânt s'a decis de Curtea de fond că nici pentru aceasta nu era nevoie de o recunoaștere a extrasului din partea comerciantului de pe registrele căruia era scos.

Că astfel fiind, întreg motivul de casare este neîntemeiat și urmează a fi respins ca atare.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția I.

Deciziunea civilă No. 1380/1938.

Președinția dlui Dr. Cl. Petrovan președinte.

Legiuitorul în art. 61 al. 6 din legea cambie a instituit somațiunea de executare, ceea ce echivalează pe teritoriul Ardealului cu încheerea prin care se ordonă execuția, care potrivit art. 12 combin. cu art. 6 din legea execuțională urma să se comunice urmăritului deodată cu îndeplinirea executărei mobiliare. Art. 62 din legea cambie în contra unei asemenea hotărâri nu admite altă cale de atac decât exclusiv pe aceea a opoziției, — calea de apel (recurgere), prevăzută de art. 36, 40 din legea LIV : 1912 fiind astfel inadmisibilă.

MOTIVE: Văzând că după obținerea investirei

cu formula executorie asupra biletului la ordin datat în Cluj la 1 August 1933 și scadent la 10 Martie 1934, în valoare de 20.000 lei, reclamanta soția lui G. V. din Someșeni, a cerut execuție silită contra pârâtului Dr. R. F., pe care Judecătoria urbană Cluj o ordonă prin deciziunea Nr. 3545 din 18 Martie 1937.

Văzând, că pârâtul a atacat deciziunea cu recurs, pe care Tribunalul în camera de consiliu îl respinge ca inadmisibil prin decizia Nr. 852 din 31 Mai 1937.

Având în vedere, că pârâtul atacă și această decizie cu recurs în casare, pentru violare de lege, exces de putere și omisiune esențială, motivând că recursul are loc în baza art. 36 și 40 din legea LIV: 1912, combinat cu art. 41 și 62 din legea cambiei din 1934, motivând că Tribunalul greșit a respins recursul înaintat contra jurnalului de investire cu formula executorie, când în realitate în contra acestui jurnal a înaintat separar opoziția dela dosar.

Curtea deliberând constată că calea de atac, în procedura de executare cambială se deschide numai după somațiune și deci art. invocați în recurs nu-și au aplicare în speță, aceia fiind străină de materie, deoarece legiuitorul în art. 61 al. 6 din legea cambiei a instituit somațiunea de executare cecece, echivalează pe teritoriul Ardealului cu încheerea prin care să ordonă execuția, care potrivit art. 12 combinat cu art. 6 din legea execuțională urma să se comunice urmăritului deodată cu îndeplinirea executărei mobiliare și cum art. 62 din legea cambiei în contra unei asemenea hotărâri nu admite altă cale de atac decât exclusiv pe aceea a opoziției, este evident, că calea de recurgere (apel) prevăzută de art. invocați din legea LIV: 1912 este inadmisibilă.

Dar chiar în spiritul aceluși art., conform jurisprudenței constante, rezultând din spiritul art. 12 din legea execuțională urmăritul nici nu poate uza de calea de atac timp de 3 luni de zile, dacă execuția încă nu s'a efectuat, cum este în cazul din speță.

De altfel un recurs deosebit, prevăzut de art. invocați de recurent nici nu-și mai are scopul, odată ce legiuitorul prin legea cambiei, în art. 62 al. 4 admite posibilitatea suspendării executării, în cazul când oponentul nu recunoaște semnătura înscriindu-es în fals, sau nu recunoaște procura din cecece Curtea conchide că scopul legiuitorului a fost urgența și excluderea posibilității de a împiedeca îndestulirea creditorului justificat, prin un titlu de ordin legal, din care motiv a derogat dela căile de atac de drept comun, prev. în legile procedurale în vigoare în teritoriile alipite, prin urmare Curtea găsește, că Tribunalulbine a respins recursul recurentului ca inadmisibil.

Pentru care motive, s'a hotărât conform dispozitivului acordând și cheltueli de recurs în temeiul art. 543 pr. p.

25 Noemvrie 1938.

Notă. — Credem că se înșeală instanța când crede că somația prevăzută de art. 61 din legea camb. poate fi echivalată pe teritoriul Ardealului cu încheerea prin care se ordonă execuția. Somația este un act juridic nou pentru Ardeal și ceea ce trebuie să conțină acest act, nu conține încheerea prin care se ordonă execuția. Conținutul somației prevăzut de legea cambială, sub pedeapsa nulității este de ur-

mare interes pentru urmărit. De altfel, nu încheierea de ordonarea execuției trebuie comunicată, ci somația despre care trebuie să vorbească și să o impună încheerea.

I. M.

Jurisprudențe procedurale

CURTEA DE CASAȚIE Secția III-a

Decizia Nr. 2017 din 25 Octomvrie 1938.

Președinția d-lui D. G. Lupu, președinte

Nae Gheorghiu (av. Pașalega).

PROBE. — *Avocatul părții litigante. Dacă poate fi audiat ca martor. Soluție afirmativă. Mărturisirea judiciară. Scindare. Cazuri de admisibilitate.*

Asupra recursului făcut de N. Gh. contra deciziei Nr. 117/1936 a Curții de Apel Craiova Secția II-a, dată în proces cu A. G.

Având în vedere decizia supusă recursului, din care se constată că, A. G. a chemat în judecată pe N. Gh. și Gh. T. pentru a obține anularea a trei cambii de câte 50.000 lei fiecare, emis de dânsa la 15 Ianuarie 1926, în ordinul lui N. G., scadența la 14 Aprilie 1926 și transmise de G. în ziua emiterii, lui Gh. T. prin giruri cari poartă acea dată, pe temeiul căror cambii numita reclamantă a fost obligată la plata sumei cuprinsă în ele, prin sentința Nr. 84/931 a Tribunalului Romanați; că Tribunalul Romanați Secția I-a, prin sentința Nr. 455 din 1933, a respins acțiunea de anulare a cambiilor, iar Curtea de Apel Craiova, în urma apelului reclamantei A. G., prin decizia supusă recursului, a admis acțiunea și a declarat de nule și fără de ființă cele trei cambii în valoare totală de 150.000 lei.

Având în vedere că pentru a admite apelul și acțiunea reclamantei, Curtea de Apel constată pe temeiul răspunsului la interogator a lui N. G. și a probei testimoniale administrată la cererea reclamantei, că mențiunea „valoarea primită în numerar” înscrisă în cambii, este falsă, deoarece suma prevăzută în cambii nu a fost plătită reclamantei, așa cum este prevăzut în cambii, ori ea, nu reprezintă nici cota-parte din cheltuelile cu care reclamanta urma să contribue la constituirea unei societăți anonime, așa cum afirmă recurentul: că în ce privește pe Gh. T., Curtea constată și motivează că, întrucât din dovezile administrate rezultă că la primirea cambiilor prin gir, aceste erau rămase în alb, după cum fusese emise, cuprinzând mențiunea „bun și aprobat”, în cuprinsul cărei mențiuni era inclusă și scadența și ele au fost transmise numai după scadența cambiei, girul fiind antidatat; operațiunea transmisiunii cambiilor către T. constituind astfel o simplă cesiune de creanță, toate excepțiunile ce rezultă din raportul fundamental pot fi ridicate și față de cesionar, deci și aceia a deținerii fără cauză a cambiilor; că mai departe, Curtea de fond a înlăturat excepțiunea autorității lucrului judecat, opusă de Gh. T., pe baza sentinței cambiale, motivând că în fața instanței cambiale nu s'a invocat excepțiunea întemeiată pe emiteria cambiei în alb, a lipsei numelui beneficiarului la data emiterii, iar pârâtul T. nu a invocat autoritatea lucrului judecat prin întâmpinarea depusă la Curte, conform art. 14 și 38 din le-

gea accelerării și nu dovedește că sentința cambială a Tribunalului Romanăți a rămas definitivă.

Că astfel, din toate dovezile administrate rezultând că polițele în valoare de 150.000 lei, semnate de reclamanta A. G. sunt deținute de aceștia fără cauză, Curtea de Apel conchide la admiterea apelului și acțiunii reclamantei, declarând nule și fără efect aceste cambii.

În contra acestei decizii, Nea Gheorghiu a făcut recurs.

În contra acestei decizii, N. Gh. a făcut recurs.

Având în vedere că, prin acest motiv de casare, recurentul pretinde că s'a violat de Curtea de Apel art. 191 și 193 din procedura civilă, prin faptul că a admis audierea ca martor și a pus bază în deslegarea pricinii pe depoziția avocatului U., care era mandatarul intimatului în acel proces și prin urmare era direct interesat la deslegarea pricinii în favoarea clienței sale.

Considerând că nici din art. 191 și 193 proc. civ. invocate de recurent prin acest motiv de casare și nici din alt text legal nu rezultă că legiuitorul ar opri, pe avocatul unei părți litigante de a figura ca martor în cauză și depune asupra faptelor petrecute în fața lui și despre cari are cunoștință: că, dar, calitatea de avocat a părților litigante neconstituind o incapacitate absolută de a figura ca martor în procesele în care pledează, urmează că audierea lui poate fi admisă de instanțele de judecată, rămânând instanței sarcina de a aprecia valoarea unei atare depoziții; că astfel fiind instanța de fond admitând audierea ca martor a avocatului Urziceanu și ținând seama la stabilirea situației de fapt de depoziția acestuia, la audierea căruia recurentul de altfel n'a făcut nici o obiecțiune, n'a violat textele legale indicate de recurent prin acest motiv de casare, care astfel trebuie privit ca nefondat și respins ca atare.

Văzând motivul IV de casare.

Având în vedere că, prin acest motiv de casare, recurentul se plânge de scindarea mărturisirii, violarea art. 1206 c. civ. și denaturare de fapte săvârșite de instanța de fond, prin aceea că, deși el a făcut în fața instanței o mărturisire simplă și nu complexă, totuși instanța scindează această mărturisire, punându-i în sarcină să facă el dovada alegațiilor sale din acea mărturisire; că mai departe, pretinde recurentul, instanța de fond denaturând faptele alegate și dovedite de el, conchide că o altă persoană ci nu recurentul a fost însărcinat cu transformarea asociației dintre recurent și intimată în societatea anonimă „Banatul“, care persoană a făcut aceste formalități necesare transformării societății: ori aceste constatări ale instanței de fond sunt neadevărate, deoarece el n'a susținut acest lucru, ci a susținut și dovedit că intimata s'a obligat să-i plătească suma de 150.000 lei, semnând cambiile din litigiu, pentru munca depusă de el și cheltueli făcute cu operațiunile premergătoare transformării formale a asociației și anume obținerea adeziunilor membrilor societății anonime, după care rolul său a încetat și a trecut asupra persoanei însărcinate de adunarea generală de constituire cu formalitățile legale de constituire.

Considerând că, potrivit art. 1206 c. civ. mărturisirea judiciară nu se poate scinda, că acest principiu al indivizibilității mărturisirii, nu este aplicabil

în cazul când faptul alegat în justiție se dovedește în afară de mărturisirea unei părți, din alte probe produse în instanță, căci în asemenea caz, dovedirea faptului voit nu are de fundament numai mărturisirea, pentru ca această mărturisire să fie luată în întregul ei și să nu se poată împărți, ci el se întemeiază pe mijloacele legale de probațiune luate de aiurea, în afară de mărturisire, și pe care instanțele sunt în drept de a le ține în seamă pentru a-și forma convingerea lor.

Că în speță, după cum s'a și văzut când s'a examinat motivul I de casare, instanța de apel pentru a decide veritatea sau neveritatea unor afirmațiuni făcute de recurent prin răspunsul său la interogator, a comparat aceste afirmațiuni cu împrejurările de fapt ce rezultau din alte probe administrate în cauză și numai apreciind toate aceste probe, ajunge să conchidă că, afirmațiunea recurentului din partea a doua a interogatorului, cum că ar deține cambiile din litigiu pentru acoperirea cheltuelilor avute cu transformarea asociației dintre el și intimată în societate anonimă, conform mandatului primit dela intimată, este neadevărată și să decidă în consecință că polițele sunt deținute astfel fără cauză; că astfel fiind, conform principiilor de mai sus, nu mai poate fi vorba de o scindare a mărturisirii și deci de violarea art. 1206 c. civ., de unde urmează că motivul IV de casare este nefondat și urmează a fi respins ca atare.

CURTEA DE CASAȚIE SECȚIA III-a.

Decizia Nr. 1680 din 20 Septembrie 1938.

Președinția dlui D. G. Lupu, Președinte.

Act procedural. — Societate anonimă. Comunicarea cărții de judecată. Predarea în mâna servitorului societății. Nulitate. (art. 75 al. II pr. civ.).

Asupra recursului făcut de Societatea Anonimă „Industria Plumbului“ fostă „M. & Comp.“, contra sentinței Nr. 718/935 a Tribunalului Ilfov Secția comercială, dată în proces cc. S. V.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că Tribunalul Ilfov Secția I-a comercială a respins ca tardiv apelul făcut de recurentă în contra cărții de judecată Nr. 94/934 a Judecătorei VII Urbane București, prin care Societatea recurentă fusese obligată să plătească reclamantului arhitect S. V. suma de 44.702 lei cu procente și cheltueli de judecată: că pentru a da această soluție, Tribunalul constată în fapt că, comunicarea cărții de judecată s'a făcut în mod legal la 2 Aprilie 1934, prin predarea cărții de judecată în mâna lui S. S. persoană din serviciul societății apelante, iar apelul a fost introdus la 15 Octombrie 1934, adică peste termenul de 10 zile prevăzut de art. 99 din legea judecătorilor de ocoale.

În contra acestei sentințe a Tribunalului Ilfov Secția I-a, Societatea Anonimă „Industria Plumbului“ fostă „M. & Comp.“ a făcut recurs.

Având în vedere motivele I și II de casare.

Având în vedere că prin aceste motive de casare recurenta se plânge că instanța de fond, deși constată în fapt că predarea cărții de judecată apelată a fost făcută prin înmânarea actului unui servitor al societății recurente și nu reprezentantul acestuia însărcinat cu primirea actelor de procedură, cum prevede sub

sanctiunea nulității art. 75 al. 2 proc. civ., totuși ea decide că comunicarea este legal făcută la 2 Aprilie și prin urmare până la data de 15 Octombrie 1934, când s'a introdus apelul, trecând mai mult de 10 zile a considerat ca tardiv apelul și l'a respins ca atare; că procedând astfel, susține recurenta, prima instanță a săvârșit exces de putere și a violat art. 75 al. 2 și penultim art. 76 din proc. civ. și art. 99 din legea judecătorilor de ocoale.

Considerând că potrivit disp. art. 75 al. 2 și penultim proc. civ., predarea actelor de procedură ce sunt de comunicat societăților civile și comerciale, se face în mâna funcționarului însărcinat cu primirea actelor sau corespondenței, rândueli cari trebuiesc respectate de funcționarul însărcinat cu înmânarea actelor de procedură, sub sanctiunea nulității comunicării, conform disp. art. 76 proc. civ., că în speță din sentința supusă recursului se constată că funcționarul însărcinat cu înmânarea cărții de judecată, s'a prezentat la sediul societății recurnete, unde negăsind pe reprezentantul societății, a predat actul în chestiune servitorului societății, S. S., menționând în procesul verbal de predare că, negăsind persoana citată în lipsă de rude, a predat actul servitorului aflat la sediul societății; că procedând astfel, agentul înmânator s'a condus după dispozițiunile art. 74 al. 4 proc. civ. care reglementează modul de comunicare a actelor de procedură către persoanele fizice și nu după dispozițiunile art. 75 procedura civilă al. 2 și penultim, aplicabile în materie, potrivit cărora funcționarul însărcinat cu predarea actului, dacă nu găsea la sediul societății pe reprezentantul ei sau vreun funcționar însărcinat cu primirea actelor sau corespondenței, trebuia să afișeze cartea de judecată pe ușa localului societății și să constate faptele prin dresarea cuvenitului proces verbal: că procedând altfel el a violat art. 75 proc. civ. al. 2 și penultim, fapt care atrage după sine, potrivit art. 77 din aceeași lege, nulitatea comunicării, nulitate care echivalând cu o necomunicare, nu produce nici un efect și prin urmare nici acela de a face să curgă termenul de apel contra cărții de judecată, la data de 15 Octombrie 1934, apelul a fost făcut în termenul legal prevăzut de art. 99 din legea judecătorilor de ocoale și Tribunalul respingând acest apel ca tardiv, a violat dispozițiunile art. 75 al. 2 și penultim și 77 proc. civ. și 99 din legea judecătorilor de ocoale, săvârșind și un exces de putere, așa cum se plânge recurenta prin motivele I și II de casare, cari astfel fiind fondat, recursul urmează a fi admis ca atare, a fi casată sentința Tribunalului Ilfov supusă recursului cu trimitere la aceeași instanță, spre o nouă judecare, fără a mai fi necesar discutarea motivului III de casare.

CURTEA DE APPEL TG.-MUREȘ S. I

Deciz. Nr. 291/1938

Pres. Protopopescu Cons.

Serierea creanțelor se face în ordinea înscrierii în cartea funduară, chiar și în cazul când cererea pentru întabularea dreptului de ipotecă al intimatului a fost înregistrată cu mult mai înainte de ce creanța recurentului a fost înscrisă în cartea funduară, dar din omisiunea săvârșită de biroul cărții funduare de a nota pe foaia respectivă cu creionul

cererea în ordinea prezentării pentru conservarea rangului, înscrierea dreptului de ipotecă s'a efectuat pentru intimat, după rangul înscris al recurentei.

MOTIVE: Prin încheierea No. 2713/1937 c. f. din 25 Septembrie 1937, a judecătoriei mixte Gheorgheni secția c. f. s'a seriat suma de 63.252 rezultată din vânzarea la licitație publică a imobilelor urmăriților S. S. și soția, ca achitare în parte în favoarea urmărtoarei Casa G. de E. B., în ordinea înscrierii în cărțile funduare, creanța fiind intabulată cu Dec. No. 2632/1928 și 6142/1930 c. f. pentru suma de 194.000 capital și accesorii asupra imobilelor cuprinse în c. f. No. 3264, 4999, 4500, 2244, 4816, 4798, 5215, 4774 a comunei Suseni de sub C. 24, 27, C. 18, 21, C. 11, 15, C. 14, 17, C. 16, 19, C. 26, 29, C. 13, 16, C. 20, 21 și redusă conform legii converșiunii la suma de 124.493 cap. și 5898 Lei spese.

În contra acestei încheieri a înaintat apel Sz. S. în calitate de creditor ipotecar motivându-l în sensul că deși într'adevăr dreptul de ipotecă al Casei de Economie Brașov a fost întabulat în ziua de 2 Octombrie 1928, adică anetrior întabulării efectuată în favoarea apelantului, totuși suma provenită din prețul de cumpărare al imobilelor licitate, trebuie seriată în favoarea sa, pentru că secția cărții funduară încă la 18 Decembrie 1927 a ordonat întabularea dreptului de ipotecă execuțională care numai din omisiunea funcționarului de c. funduară nu s'a efectuat (înscris) la foaia de proprietate a urmăriților.

Tribunalul bazându-se pe dispozițiunile art. 61 din regulamentul c. f. care prevede că efectul întabulărilor se începe în ziua când cererea de întabulare a intrat la registratura c. f. și considerând că cererea de întabulare a apelantului Sz. S., a intrat la 5 Decembrie 1927 iar la 18 Decembrie 1927, s'a dat decizia de întabulare, pentru cari motive la seriere premerge pretențiunea apelantului și astfel admitând apelul, prin decizia No. G. A. 3548/1937 din 15 Ianuarie 1938 a anulat decizia de seriere, îndrumând instanța de c. f. să aducă o hotărîre nouă, conformându-se consideratelor de mai sus.

Sentința Tribunalului este atacată cu recurs în casare de către banca urmărtoare, invocând: 1) violarea art. 194 și 196 al. 3 din legea execuțională prin judecarea chestiunii în lipsă de atribuție, 2) violarea art. 451, 443, 431, și 1452, 1455 și 1467 din C. civ. austriac și art. 61 din regulamentul c. f. prin aceea că Tribunalul judecând fondul n'a ținut cont de faptul, că fiind achizitor de bună credință, a câștigat conform principiilor de carte funduară rangul înscripțiunii înaintea apelantului.

Având în vedere, că în dezvoltarea motivului I de casare susține că judecătorul care procedează la serierea creanțelor este obligat să țină cont de rangul în care creanțele sunt înscrise în c. f. și să rezolve eventuala excepțiune referitoare la rang în baza cărților funduare, că în sensul art. 196 al. 3 chestiunea priorității rangului față de cea din cartea funduară poate fi judecată numai de instanța de proces și astfel Tribunalul a procedat fără atribuție.

Având în vedere, că în dezvoltarea motivului al doilea de casare, recurentul arată că acordând în 1928, un împrumut de 200.000 Lei cu ipotecă asupra imobilelor urmăriților, a cerut și a obținut întabularea creanței cu rangul anterior rangului intimatului, în urma cercetării cărților funduare în care nu era

trecută nota marginală și nici o altă mențiune, fiind liberă de sarcini față de intimat și astfel cu bună credință și cu încredere în instituțiunea cărților funduare a plătit suma împrumutată, că vina pentru neînscrisa dreptului de ipotecă al intimatului este a acestuia care n'a stăruit în înscrierea dreptului său și notarea rangului timp de peste un an și a lăsat timp de 10 ani neschimbată situația în cărțile funduare fără să ceară rectificarea rangului și astfel dreptul de ipotecă a recurentului și rangul creanței este valid achiziționat prin uzucapiune conform art. 1452, 1455 și 1467 C. civ. austriac, întrucât dela întabularea creanței a trecut mai mult de 3 ani, intimatul neglijând rectificarea pretenției greșeli a instanței de carte funduară și conform principiului art. 443 C. civ. austriac consecințele neglijenței le poartă acela care a omis cercetarea registrelor funciare și în sfârșit că art. 61 din regulamentul c. f. reglementează normele de manipularea cererilor, iar nu modifică întru nimic principiul instituției cărților funciare, care percizează că esențialul și primordialul principiu este, că acela care cu bună credință a achiziționat un drept și un rang în cartea funduară păstrează în orice caz acest drept și rang.

Având în vedere, că intimatul prin întâmpinare susține că nu poate fi vorba despre cazul prevăzut de art. 196 al. 3 legea execuțională, deoarece prioritatea creanței sale reiese din cartea funduară în mod neîndoios, cu toate că a fost înscrisă în c. f. după creanța recurentei, fiind indiscutabil că cererea pentru înregistrarea dreptului său de ipotecă, care a fost admis cu data de 18 Decembrie 1927, a soist la registratură mai înainte decât a recurentei, pe baza căruia a fost înscris dreptul său de ipotecă cu data de 5 Octombrie 1928 și că prioritatea seriei de rang, care a câștigat-o pe baza art. 61 din regulamentul c. f., nu a pierdut-o prin manipularea greșită a biroului de carte funduară.

Având în vedere, că din actele dela dosar și susținerile părților consemnate în apel, recurs și întâmpinări rezultă ca fapt necontestat, că creanța recurentei a fost înscrisă în cărțile funduare ale imobilelor urmăriților, înaintea creanței intimatului Sz. S., deși cererea pentru întabularea dreptului de ipotecă al intimatului Sz. a fost înregistrată la biroul registraturii cu mult mai înainte, la 7 Decembrie 1927, iar a recurentei în Octombrie 1928, înscrierea dreptului de ipotecă execuțională în foaia C. a imobilelor s'a efectuat pentru intima, după rangul înscris al recurentei dintr'o omisiune săvârșită de biroul cărții funduare.

Considerând că, este de principiu, că dreptul ipotecar, este în funcțiune de principiile fundamentale ale instituției de carte funduară influențând în cea mai mare măsură și în multe privințe, înscrierile din cartea funduară, pentru a fi util creditului real. (In acest sens Dr Gh. Plopu. Părți alese din dreptul ungar).

Considerând că din punct de vedere al dreptului ipotecar, este important în speță și chiar decisiv, principiul publicității, care derivă din principiile fundamentale ale sistemului de carte funduară, care în sine cuprinde, principiul înscrierii, al publicității și al autenticității, ceea ce rezultă că fără „înscriere“ în cartea funduară grevând imobilul, cei interesați nu pot lua cunoștință din cercetarea cărții funduară,

grevând imobilul, cei interesați nu pot lua cunoștință din cercetarea c. f. de sarcinile imobilului care trebuiesc trecute clar și precis în ce privește cuprinsul dreptului ipotecar și seria de rang.

Considerând că în acest scop, orice act, ce se prezintă la cartea funduară se înregistrează în ordinea prezentării, ziua și numărul de registru notându-se pe act iar numărul de înregistrare se notează cu creion (plombă) și pe foaia respectivă a cărții funduare, la care aparține actul, deci referitor la dreptul ipotecar pe foaia C, a cărții funduare și anume pe marginea din jos a foaii, că astfel cei interesați cercetând cărțile funduare să poată lua cunoștințe despre actul prezentat și nerezolvat, putându-se informa asupra cuprinsului din registru, — deci este regulă, înscrisă în reg. cărții funduare, (art. 61 și 161) că ori ce act trebuie introdus (în scris) în ordinea prezentării în foaia de carte funduară și prin această procedură se fixează precis seria de rang a tuturor actelor de carte funduară, și în special referitor la dreptul ipotecar se stabilește precis ordinea în care sunt a se satisface pretențiunile ipotecare din prețul imobilului vândut la licitație (art. 190 legea LX. 1881).

Din expunerea acestor reguli, rezultă în mod evident că un act ipotecar se îndeplinește și se efectuează cu publicitate judiciară prin înscrierea în cartea funduară și prin aceasta se validează principiul înscrierii, căci ce nu este înscris în cartea funduară, aceia nu există în realitate pentru cei interesați de bună credință, principiu ce este enunțat în art. 321 și 451 c. civ. austriac, (a se vedea în acest sens opera Dr Gh. Plopu).

Considerând că publicitatea și autenticitatea cărții funduare face posibilă ca fiecare interesat să poată examina cartea funduară, pentru a se informa despre sarcinile ipotecare, care grevează imobilul, cuprinsul cărții funduare fiind o garanție că corespunde verității juridice, servind astfel încrederea ce se dă unei cărți funduare publice.

Considerând că în speță, recurentul cercetând cărțile funduare ale urmăriților le-a găsit libere de orice sarcini ale intimatului Sz. al cărui act ipotecar, înregistrat la biroul cărților funduare, n'a fost înscris în foile de carte funduară, din omisiunea biroului de carte funduară, nefăcând nota marginală cuvenită, — cu drept motiv, recurenta a acordat împrumutul urmăriților și a înscris și dreptul său ipotecar în cărțile funduare, — înscrieri ce s'au efectuat înaintea înscrierii actului ipotecar al intimatului.

Considerând că prima instanță, la serierea creanțelor a avut în vedere ordinea înscrierii în cartea funduară, Tribunalul printr'o interpretare greșită a dispoz. art. 61 regul. cărții funduare și nesocotind principiile de carte funduară expuse mai sus a admis apelul intimatului Sz. și a anulat decizia primei instanțe de serie, care se făcuse în favoarea creanței recurentei, pentru cari motive Curtea a admis recursul și a casat decizia Tribunalului, cu evocarea fondului.

Considerând că din expunerea principiilor de mai sus, rezultă că dreptul ipotecar al recurentului fiind „înscris“ în foile cărților funduare ale proprietarilor urmăriți, înaintea dreptului ipotecar al intimatului, care a neglijat să se intereseze dacă actul

său înregistrat a fost operat la foaia C, conform dispoz. art. 161 din regulamentul cărtei funduare și nici n'a cerut rectificarea seriei de rang în timpul util, lăsând rangul său înscris după rangul recurenței, iar pe de altă parte nici nu s'a invocat reaua credință a recurenților, Curtea stabilește că în mod legal, prima instanță a seriat în favoarea reclamantei creanța întabulată anterior creanței intimatului, ținând seamă de ordinea înscrierii în cărțile funduare și ca atare apelul creditorului Sz. fiind nefondat, pentru motivele dezvoltate mai sus, se menține decizia de serierea sumei, dată de prima instanță.

Văzând și disp. art. 508 comb. cu art. 547 pr. civ. Curtea a obligat pe intimat la plata cheltuelilor de judecată la instanța de apel și în recurs, pronunțându-se conform dispozitivului.

12 Noemvrie 1938.

Jurisprudențe penale

CURTEA DE CASAȚIE S. III-a

Dec. No. 3956/938.

Preș. M. MOGOȘ, Consilier

VIOL, TENTATIVĂ

Pedeapsă. Aplicarea scuzei beției și a circumstanțelor atenuante. Art. 419 al II, 98 al II, 129 al II c. pen. Regele Carol II.

Recurentul susține că s'ar fi violat dispozițiunile art. 98, 129, al. II, 157 pct. 2 al a. c. penal și s'ar fi săvârșit un exces de putere, dându-i-se o pedeapsă mai mare decât cea permisă de lege. Susține anume recurentul că pedeapsa de 2—1/2—5 ani prevăzută de art. 419 al. II c. penal se reduce, prin aplicarea scuzei beției la jumătate, deci 2 1/2 ani; iar prin efectul aplicării art. 98 al II. c. penal, maximum se confundă cu minimum, deci pedeapsa nemai având minim special, prin aplicarea circumstanțelor atenuante, urma ca instanța de fond să coboare până la o lună închisoare corecțională.

Din deciziunea atacată se constată că infracțiunea de care sa făcut vinovat recurentul este tentativa de viol, cu transmiterea unei boale venerice.

Pentru infracțiunea de viol săvârșită, art. 419 c. penal prevede în partea sa ultimă, o pedeapsă de 5 până la 10 ani închisoare corecțională; când s'a trimis victimei o boală venerică;

Art. 98 al. II. c. pen. prevede, pentru tentativă, o pedeapsă variind între minimum special al pedepsei și jumătatea aceluși minim; deci în speță, pedeapsa de aplicat urma să varieze între 2^{1/2} ani și 5 ani;

Prin efectul aplicării scuzei legale a beției, această pedeapsă urmează a suferi o nouă reducere la jumătate, dar numai în cece privește maximum de 5 ani, fiind redus la jumătate se confundă, în acest caz special, cu minimum pedepsei;

Însă prin efectul aplicării circumstanțelor atenuante, prevăzute de art. 157 pct. 2 c. pen. pedeapsa urmează să se coboare sub minimum prevăzut de lege, pentru infracțiunea săvârșită, neputând însă fi mai mică de cât minimum general, pe care legea penală, prin art. 23 îl fixează la o lună, pentru închisoare corecțională;

Că față de aceste norme urmează a se decide că instanța de fond avea facultatea să pronunțe o pe-

deapsă variind între o lună și 2^{1/2} ani închisoare corecțională; pedeapsă dată de 1^{1/2} an, fiind cuprinsă între aceste limite că este bine calculată și deci instanța n'a violat nici unul din textele indicate de recurent prin motivul III de casare; prin urmare și acest motiv urmează a se respinge ca nefondat.

CURTEA DE APEL TÂRGU-MUREȘ

Secția Criminală.

Preș. N. LUPAN, Consilier

Decizia pen. No. 52/1939

Punerea în mișcare a acțiunii penale și sesizarea instanței sunt totdeauna prescrise sub pedeapsa de nulitate conform art. 103 p. p. Potrivit art. 345 p. 3 combin. cu art. 228 p. p. Carol II, Tribunalul în materie corecțională, poate fi investit și prin plângere directă, introdusă de o comună prin primarul ei, constituindu-se parte civilă, însă numai în cazul când a priori s'a adresat cu plângere Parchetului și acesta o încunoștiințează că a clasat afacerea. Denunțul introdus prealabil de Ministerul de Interne în calitate de autoritate superioară administrativă de control, nu echivalează cu plângerea părții vătămate prevăzută de art. 228 p. p.

CURTEA,

Asupra primului incident ridicat de apărare:

Având în vedere disp. art. 228 alin. 2 p. p. Carol II, că în materie de delict de competența Tribunalului, partea vătămată poate să pună în mișcare acțiunea penală prin plângerea directă în fața instanțelor de judecată, dacă se constituie parte civilă și numai după ce plângerea adresată Ministerului public a fost clasată și a primit înștiințarea acestuia conform art. 224 pct. 4.

Având în vedere disp. art. 224 pct. 4 P. p. Carol II, cu următorul cuprins.

Art. 224. Ministerul public de pe lângă tribunale, după primirea actelor privitoare la primele cercetări, procedează în modul următor:

Pct. 4. Dacă faptul nu se dovedește ori nu întrunește elementele unei infracțiuni, sau acțiunea penală este stinsă, Ministerul public clasează motivat cauza. Plângerea, însoțită de constituire de parte civilă, nu obligă pe Ministerul public să pună în mișcare acțiunea penală. Dacă cercetarea a fost pornită în urma unei plângeri, Ministerul public este obligat a comunica în termen de opt zile dela clasare, rezoluțiunea sa părții care a făcut plângerea.

Având în vedere că din analizarea textelor de mai sus rezultă că în speță tribunalul s'ar fi putut sesiza cu judecarea infracțiunilor puse în sarcina acuzaților în cazul când partea vătămată adecă comuna politică Bazna s'ar fi adresat cu plângere Parchetului Tribunalului Târnava-Mică și Parchetul după ce a făcut primele cercetări a clasat afacerea și rezoluțiunea de clasare s'a comunicat părții vătămate adecă comunei politice Bazna.

Având în vedere că în speță comuna politică Bazna nu s'a adresat cu plângere Parchetului Tribunalului Târnava-Mică, ci în cauză înaintându-se un denunț anonim Ministerului de Interne, Ministerul după anchetarea cauzei a transpus întreg dosarul Parchetului Tribunalului Târnava-Mică, cu rugămintea de a se dispune să se facă cuvenitele cercetări asupra constatărilor cu caracter penal.

Că Parchetul după ce a făcut cercetări a clasat afacerea despre ce a încunoștințat Ministerul de Interne.

Având în vedere disp. art. 186 alin. 1 P. p. Carol II, că denunț se numește încunoștințarea despre vre-o călcare a legii penale, precum și disp. art. 187 alin. 1 P. p. Carol II, că plângere se face de persoana care a suferit vătămarea în urma unei infracțiuni, personal sau prin procurator și care poate avea calitatea de parte civilă.

Având în vedere și disp. art. 1, alin. 2 art. 61 pct. 1 și 158 pct. 1, legea administrativă, că comunele sunt persoane juridice și primarul reprezintă comuna în Justiție și că Ministerul de Interne este autoritate superioară în ce privește comuna rurală Bazna ca comună balneară.

Curtea constată că Ministerul de Interne prin adresa No. 15.536 din 28 Aprilie 1938, adresată Parchetului Tribunalului Târnava-Mică, a introdus un denunț și nu plângere în calitate de parte vătămată.

Având în vedere că în speță partea vătămată este comuna politică Bazna, reprezentată în Justiție prin primarul ei.

Că comuna Bazna ca parte vătămată era îndreptățită să introducă acțiune directă la Tribunal constituindu-se parte civilă numai în cazul când a priori s'a adresat cu plângere Parchetului și acesta o încunoștințează că a clasat afacerea, Curtea constată că în speță comuna Bazna prin primarul ei a introdus acțiune directă No. P. 1135/1938 la Tribunalul Târnava-Mică, prin care s'a constituit parte civilă cu 950.000 lei, contra inculp. E. M. și soții pentru delictul de delapidare și gestiune frauduloasă fără ca mai înainte de introducerea acțiunii să se fi adresat cu plângere Parchetului Tribunalului Târnava-Mică, deci cu nerespectarea dispozițiilor art. 228 P. p. Carol II.

Având în vedere disp. art. 345 P. p. că Tribunalul, în materie corecțională, este investit în delictele de competența sa.

1. Prin rechizitorul Ministerului Public.

2. Prin trimiterea ce i se face, prin ordonanța judecătorului de instrucție sau prin decizia Camerei de Acuzare.

3. Prin plângerea directă, conform art. 228 și 230.

4. Prin trimiterea ce i se face de către o altă instanță în cazurile admise de lege.

Având în vedere că în speță Tribunalul a fost investit prin acțiune directă conform art. 228 P. p. fără însă a se respecta dispozițiunile acestui text de lege.

Având în vedere că numai prin o acțiune directă întocmită în condițiunile art. 228 P. p. este investită instanța și se pune în mișcare acțiunea penală.

Având în vedere disp. art. 103 P. p. că punerea în mișcare a acțiunii penale și sesizarea instanței sunt totdeauna prescrise sub pedeapsă de nulitate.

Având în vedere că dispozițiunile art. 230 și 231 P. p. Carol II, sunt neaplicabile în speță, fiindcă comuna Bazna, nu este nici o asociațiune, constituită în vederea combaterii anumitor infracțiuni, conform legii pentru persoanele juridice și nici nu este îndreptățită a pune în mișcare acțiunea penală

în baza unui text special, pentru delictele comise în dauna sa.

Având în vedere că secțiunile criminale înființate pe lângă fiecare Curte de Apel pentru judecarea crimelor se sesizează prin decizia Camerei de Acuzare, iar în mod tranzitoriu în baza art. 4 a legii pentru modificarea și complectarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea noilor instanțe criminale publ. în M. Of. No. 255 din 2 Noemvrie 1938, prin trimiterea direct spre judecare de primul președinte sau președintele Tribunalului a proceselor de delapidare, pendinte în fața tribunalelor, ca instanțe corecționale și nejudicate încă la data de 24 Septemvrie 1938.

Având în vedere că prin trimitere nu se acoperă o nulitate, care trebuie să fie observată în ori ce stadiu a procesului cu privire la neregularitatea introducerii acțiunii publice prin care s'a sesizat instanța, întrucât disp. art. 4 din legea amintită mai sus presupune existența sesizării legale a Tribunalelor în procesele de delapidare pendinte în fața lor.

Având în vedere că în speță acțiunea directă a părții vătămate a fost neregulat introdusă astfel sesizarea Tribunalului fiind vițioasă (neregulată) prin trimiterea dosarului la Curtea criminală neregularitatea nu s'a acoperit astfel și Curtea este rău sesizată.

Având în vedere că numai o instanță de fond legal investită poate să procedeze la judecarea cauzei.

Având în vedere că actele îndeplinite de o instanță nelegal sesizată pentru judecarea cauzei sunt lovite de o nulitate ab initio, Curtea în speță, în baza art. 4 pct. III, combinat cu art. 103 aliniatul 1, teza ultimă P. p. Carol II, trebuie să dispună anularea urmăririi contra acuzaților E. M. și B. P.

Având în vedere că primul incident invocat de apărare fiind întemeiat și urmează a se anula urmărirea, Curtea nu mai găsește necesar a se ocupa cu incidentul al II-lea ridicat tot de apărare, prin care cere deasemenea anularea urmăririi în urma revocării acțiunii directe din partea părții vătămate.

CURTEA DE APEL ORADEA, S. I. Dec. No. 41.

Președinția d-lui Gh. Bonteanu cons.

Pe teritoriul de aplicare a dreptului cutumiar maghiar, dreptul de retențiune nu se poate exercita, de cât în cazurile anume prevăzute de legea XII: 1894 — art. 84, 89, 90, 104, II, 1898, art. 41, XXXI: 1879 art. 104, XIII: 1876 art. 44, parte azi abrogate. Retențiunea în afară de aceste cazuri este ilegală.

Curtea deliberând,

Asupra apelului de față, greșit intitulat recurs.

Având în vedere că prin rechizitorul Nr. 11911 1938 al primului procuror de pe lângă tribunalul Satu-Mare s'a deschis acțiune publică contra lui I. D. mecanic dom. în Satu-Mare, soția lui I. D. dom. în Satu-Mare, pentru delictul de abuz de încredere, prevăzut, calificat și pedepsit de art. 537 al. I. C. p. Carol II, săvârșit prin aceia că sora inculpatului, recl. E. I. întrerupând viața conjugală cu soțul său la 23 Martie 1938 a depozitat la inculpați mai multe lucruri, pe cari apoi au refuzat să le elibereze la 9 Iunie 1938, când, după ce numita resta-

bilind viața conjugală cu soțul său, i-a somat pe inculpați să i le elibereze.

În urma cererii recl. N. I. tribunalul jud. Satu-Mare, prin încheierea No. 4014/1938 și în baza art. 121 Pr. pen. a aplicat sechestru asigurător asupra obiectelor aflate în detențiunea inculpaților, motivând că dreptul de retențiune al inculpaților nu este întemeiat pe o creanță certă, lichidă și exigibilă, neîntrunind aceste condițiuni suma de 3000 Lei, pe cari inculpații o pretind pentru întreținerea ce au dat-o reclamantei E. I.

Contra acestei încheeri inculpații au declarat apel intitulat recurs, cerând anularea ei.

Având în vedere că inculpații prin actul lor tind la exercitarea unui drept de retențiune.

Având în vedere că acest drept de retențiune pe teritoriul dreptului civil ungar nu se poate exercita decât în cazurile expres prevăzute de lege (XII: 1894, art. 84, 89, 90, 104; II, 1898, art. 41 XXXI: 1879, art. 104, XIII: 1876 art. 44, în parte azi abrogate) că în afară de cazurile acestea exercițiul dreptului de retențiune era ilegal.

Considerând că deci un asemenea caracter are și dreptul de retențiune exercitat de inculpați cu atât mai ales că — după cum motivează prima instanță — creanța lor nici nu este certă, lichidă și exigibilă.

Considerând că astfel inculpații în urma acestui fapt al lor, urmează în mod cert să fie obligați la despăgubiri și de vreme ce recunoscând proprietatea reclamantilor asupra acelor lucruri și refuzând restituirea lor, există în același timp și temeuri serioase că o vor ascunde ori înstrăina până la terminarea cauzei prin hotărâre definitivă.

Că stfel apelul inculpaților este nefondat.

Jurisprudențe la alte legi

CURTEA DE CASAȚIE Secția III-a
Decizia Nr. 1673 din 20 Septembrie 1938.

Președinția d-lui C. Crăciunescu, cons.

LEGEA TIMBRULUI. — Act netimbrat. Procedura în fața instanțelor judecătorești. (art. 42—43 l. t.).

Având în vedere că din examinarea cuprinsului acestei cereri rezultă că intervenienta susține interese proprii, ori în atare situațiune ca este o intervenție principală, care potrivit art. 248 proc. civ. V. R. aplicabil și în recursurile din Ardeal, în baza art. 81 din legea de organizare a acestei Inalte Curți, nu putea fi făcută decât la prima instanță.

Că prin urmare acest incident este fondat, iar prin consecință cererea de intervenție făcută de soția lui N. H., cată a fi respinsă ca inadmisibilă.

Că în ce privește însă chestiunea calității Episcopiei, Curtea găsește că este locul a fi unită cu fondul.

Unește cu fondul incidentul referitor la calitatea Episcopiei de a figura ca parte în recurs, și

Respinge ca inadmisibil cererea de intervenție.

Asupra recursului făcut de M. H. în contra sentinței Tribunalului Alba Secția I-a, Nr. 333/932-

72 din 30 Aprilie 1934, dată în proces cu Episcopia Romano-Catolică și Contele M.

Având în vedere că din această sentință atacată cu recurs rezultă că, M. H. chemând în judecată înaintea Judecătoriei mixte Alba Iulia pe Contele M., Episcop romano-catolic și ca reprezentanți și actualul uzufructuar al domeniului Episcopal Romano-Catolic, cât și pe garantul Capitolului Romano-Catolic, spre a fi obligați la plata sumei de Lei 10.079.880, în fața Judecătoriei pârâții au ridicat excepțiunea de incompetență, susținând că întrucât este insuficient timbrat actul de vânzare-cumpărare pe baza căruia reclamantul cere despăgubirile din acțiune și în care este inserat compromisul părților referitor la competența judecătorilor, el trebuie înlăturat, astfel că acțiunea urmează a fi introdusă la Tribunal, obiectul litigiului fiind peste 50.000 Lei; că Judecătorie a respins acest incident și a judecat în fond procesul; că făcând apel Tribunalul, prin sentința atacată cu recurs, a admis incidentul ridicat în baza art. 180 p. 3 și a stins procesul.

Că pentru a hotărî astfel, Tribunalul argumentează că reclamantul M. H. a recunoscut că contractul de exploatare de pădure, intervenit între părți și care formează baza procesului de față, este insuficient timbrat și tot deodată a mai declarat că nu înțelege să se supue la nici un fel de timbrare; că prin acest contract, la punctul 30, părțile și-au ales în caz de litigiu, competența instanței Judecătoriei mixte Alba Iulia; că față de această declarațiune, că contractul este insuficient timbrat și că nu înțelege a mai completa taxele de timbru, urmează ca atare ca acest contract să fie înlăturat, în baza art. 35 al. II și urm. din legea timbrului; că prin urmare, față de valoarea obiectului litigiului, competent să judece în primă instanță este Tribunalul.

Că în contra acestei sentințe reclamantul a făcut recurs.

Având în vedere că prin motivul I și II de casare rezultatul susține în rezumat că tribunalul înlăturând actul de vânzare-cumpărare ca insuficient timbrat, în baza art. 35 al. II din legea timbrului, prin aceasta s'a întemeiat pe un text străin de pricină, căci acest articol se referă la alte autorități decât cele judecătorești; că în darea soluțiunei sale Tribunalul trebuia să se întemeieze pe art. 43 din aceeași lege, care prevede o anumită procedură spre a înlătura un atare act, procedură ce în speță nu s'a respectat astfel că prin acest procedeu Tribunalul a violat acest text.

Având în vedere că este exact, după cum s'a arătat la expunerea faptelor, că Tribunalul, spre a înlătura ca insuficient timbrat actul în care era cuprinsă prorogarea competenței judecătoriei, s'a întemeiat pe dispozițiunile art. 35 al. II citat.

Considerând că acest text prevede că autoritățile publice, notarii publici și orice judecători arbitri nu vor da nici un fel de curs cererilor și actelor prezentate de părți, fie și anexe, cari nu vor fi vizate pentru plata impozitului sau cari vor purta un timbru mai scăzut decât cel prevăzut de lege.

Considerând că legiuitorul după această dispozițiune generală și după ce în art. 42 arată ce are a se face cu acțiunile și actele de procedură insuficient timbrate, în art. următor — art. 43 — se

ocupă în mod special de ipoteza când una din părți se va servi în justiție de un act, la care nu s'a achitat taxele de timbru și impozitele, conform descrițiunilor legii — și dispune că în acest caz instanța de judecată va reține și înainta de îndată actul, vizat de ea pentru conformitate, autorității fiscale în drept a constata contravenția și a lua măsurile prescrise de lege; în acelaș timp se va acorda părții contraveniente un termen, la care partea va fi ținută să justifice satisfacerea drepturilor fiscului, iar dacă la termenul fixat contravenientul nu va face această justificare de plată sau nu va prezenta dovadă că a făcut apel contra procesului verbal de contravenție, el nu se va prevala de actul produs, și judecata își va urma cursul pe temeiul celorlalte dovezi ale părților.

Considerând că din interpretarea și combinarea acestor texte rezultă că art. 35 nu are a se aplica cererilor introductive de instanță și actelor de procedură de care se ocupă în mod special art. 42 și nici actelor prezentate ca probe în cursul procesului, de care se ocupă art. 43, ci el se va aplica oricăror altor cereri sau acte prezentate, în afară de cele specificate mai sus.

Că întrucât în speță era vorba de un act prezentat ca mijloc de dovadă, în privința insuficienței timbrării lui, urmau să se aplice de Tribunal dispozițiunile art. 43, iar nu cele ale art. 35; că prin urmare numai printr'o greșită aplicațiune a acestui text, Tribunalul a sancționat insuficiența timbrării actului în baza acestui text, astfel că primul motiv de casare este fondat.

Considerând că din interpretarea art. 43 rezultă că instanțele judecătorești pot opri pe o parte litigantă de a se prevala de un act insuficient timbrat, prezentat în cursul procesului, numai dacă a respectat în totul cerințele acestui text și anume de a fi vizat actul și a-l fi trimis autorităților fiscale pentru constatarea contravențiunii, iar părții să-i fi acordat un termen spre a justifica plata sau a prezenta dovada că a apelat procesul verbal de contravenție și că numai după expirarea acestui termen și în caz de neplata impozitului și amenzii sau a neapelării procesului verbal, instanțele judecătorești pot aplica această sancțiune.

Având în vedere că în speță este necontestat că Tribunalul nu a respectat această procedură, ci a înlăturat actul dela prima înfățișare, pe simpla afirmațiune a părții, că nu înțelege să mai completeze taxele de timbru.

Considerând că refuzul plății taxelor legale, Tribunalul nu-l putea și nici nu era în drept să-l constate decât după expirarea termenului acordat pentru aceasta, exceptând bineînțeles cazul când partea ar fi renunțat la actul prezentat, ceea ce nu s'a întâmplat în speță.

Că prin urmare, Tribunalul numai cu violarea acestui text a înlăturat actul în care era stipulată competența Judecătoriei, fără să acorde recurentului un termen pentru plata taxelor legale, astfel, că și motivul II de casare și fără a mai examina și motivul III de casare, care devine fără interes, sentința Tribunalului urmează a fi casată, iar dosarul a se trimite Tribunalului, spre a proceda la judecarea litigiului.

CURTEA DE CASAȚIE Secția III-a

Decizia Nr. 1603 din 8 Iulie 1938.

Președinția d-lui D. G. Lupu, președinte.

LEGEA CONTRA CAMETII. — Ordine publică. Tranzacții contrarii legii. Nulitate.

CONT CURENT. — Legea contra cametii se aplică și acestor contracte.

Având în vedere deciziunea Curții de Apel București Secția II-a, cu Nr. 91 din 22 Septembrie 1937, prin care s'a respins apelul făcut de Banca Ilfov S. A. R. în contra sentinței cu Nr. 507/937 a Tribunalului Ilfov Secția I-a comercială, precum și temeiurile acelei sentințe, cari au fost însușite de Curte.

Având în vedere că prin soluțiunea dată, Curtea și Tribunalul au admis în parte acțiunea intentată de C. P. în contra numitei bănci, de lichidarea socotelilor referitoare la un cont curent, prin recalcularea dobânzilor, potrivit legii contra cametei și constatarea operării unei novațiuni de creditor în favoarea Băncii Naționale, cu privire la un efect de 400.000 lei scontat de Banca Ilfov și semnat de reclamant, condamându-se banca intimată să restituie reclamantului suma de lei 40.736, plătiți în plus.

Că în respingerea motivelor de apel Curtea constată că acțiunea reclamantului nu se întemeiază pe art. 45 legea lichidării datoriilor agricole și urbane, ci pe legea contra cametei, a cărei aplicațiune a fost făcută; că recunoașterea cuantumului creanței de către debitor este inoperată față de caracterul de ordine publică al legii cametei, că nu se poate face aplicațiunea legii de asanare în cauză, datorită novațiunii de creditor cu privire la efectul în discuțiune de 400.000 lei în favoarea Băncii Naționale.

În contra acestei decizii, Banca Ilfov a făcut recurs.

Văzând motivul I de casare.

Având în vedere că prin acest motiv recurenta susține că s'a săvârșit violarea art. 45 din legea lichidării datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 și omisiune esențială, prin aceea că se afirmă că acțiunea reclamantului nu se întemeiază pe dispozițiunile art. 45 legea lichidării datoriilor agricole și urbane, deși această lege a fost invocată de apelantă pe cale de excepție, arătându-se că reclamantul a făcut cerere de conversiune, indicând pe apelantă printre creditori, iar banca acceptând conversiune nu se mai putea face o recalculare a dobânzilor; că legea contra cametei nu este de ordine publică, că să nu se poată deroga dela dispozițiile sale, încât recunoașterea cuantumului creanței de către debitor, după aparițiunea legii cametei, îi este opozabilă.

Având în vedere că rezultă din deciziunea atacată, că instanța de apel constată — fără ca recurenta să fi făcut motiv de denaturare în această privință — că reclamantul își întemeiază acțiunea de lichidare a socotelilor cu banca, pe legea contra cametei și pe faptul novării titularului creanței de 400.000 lei, care eșise din portofoliul Băncii Ilfov, trecând în acela al Băncii Naționale.

Că întrucât este de principiu, că reclamantul este stăpânul acțiunii sale, faptul că intimata a invocat pe cale de excepție aplicațiunea art. 45 legea lichidării datoriilor agricole și urbane, nu are nici

o concludență cu privire la excepția de inadmisibilitate a acțiunii, Curtea neputând face vre-o aplicațiune la speță din principiul proclamat de un text a căruia aplicațiune n'a fost cerută de reclamant și despre care Curtea constată că este străin de cauză; că din moment ce este constant că efectul de 400.000 lei a trecut dela Banca Ilfov prin scontare în portofoliul Băncii Naționale și că între acesta și debitor a intervenit un aranjament pe temeiul legii de asanare, orice declarațiune anterioară a debitorului privind existența creanței în patrimoniul Băncii Ilfov, în legătură cu legea lichidării datoriiilor, devine lipsită de obiect și ca atare fără interes în cauză: că în ce privește legea contra cametei, desi această lege a fost edictată în interesul protecțiunii debitorului, în raporturile sale cu creditorii uzurari, și deci din acest punct de vedere legea este de interes privat, totuși, având în vedere interesul superior social național ca debitorii să nu fie distruși economiceste prin perceperea de dobânzi excesive, această lege este de ordne publică. — călcarea dispozițiilor legii de către creditorii fiind considerate infracțiuni și penalizate și ca atare orice transacție sau recunoaștere de datorii, după aparițiunea legii, ce ar contraveni dispozițiilor sale, sunt nule și de nul efect, numai în acest mod nu-tându-se realiza în mod efectiv protejguirea debitorului în raporturile sale cu creditorul, care, întotdeauna impune și fixează condițiile împrumutului datornicului său.

Că astfel fiind, criticile formulate de recurentă prin acest motiv de casare, sunt nefondate și urmează a fi respinse.

Văzând motivele II și III de recurs.

Având în vedere că prin aceste motive recurenta se plânge de violarea și greșita interpretare a art. 7 legea contra cametei și a art. 370 al. I cod. comercial și de omisiune esențială, prin aceia că art. 7 al. b. legea cametei, nu era aplicabil în speță, deoarece creanța nu era exigibilă anterior datei aparițiunii legii (7 Aprilie 1931), astfel că dobânzile convenționale trebuiau calculate până la acea dată, nu până la 15 Februarie 1930; deși a susținut că dobânzile la contractul de cont curent contopindu-se în creanță, prin capitalizarea lor, nu mai puteau fi recalculate, Curtea de fond nu se ocupă de această apărare.

Considerând că potrivit art. 7 litera b. dispozițiunile legii cametei se aplică cu efect retroactiv dobânzilor de orice fel, neîncasate efectiv, derivând din orice titlu sau convențiune cu exigibilitatea anterioară promulgării acelei legi, cari se reduc de plin drept prin efectul legii, la 18% pe an, dela 2 Februarie 1929; că față de termenii generali ai legii, dispozițiile art. 7 al. b. sunt aplicabile și convențiunii de cont curent, astfel că comisiunea Curții de a se ocupa de apărarea formulată de recurentă, nu constituie o omisiune esențială; că în ce privește chestiunea de a se ști, dacă creanța era sau nu exigibilă înainte de 7 Aprilie 1931, pentru a intra în dispozițiile art. 7 al. b. întrucât nu s'a afirmat înaintea instanței de fond și nici prin motivele de casare că, contul curent ar fi avut o scadență convențională, aceasta avea loc, potrivit art. 373 cod. comercial, la 31 Decembrie al fiecărui an, — deci o scadență legală, și ca atare și la 31 Decem-

vrie 1930 — anterior aparițiunii legii cametei, — astfel că condițiunea exigibilității cerută de art. 7 al. b. era îndeplinită, pe lângă aceia a neîncasării dobânzii recalculare, — ce nu a fost pusă în discuțiune de recurentă.

Că astfel fiind, motivele de casare sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

CURTEA DE CASAȚIE Secția III-a

Decizia Nr. 388 din 14 Februarie 1939.

Președinția d-lui D. G. Lupu, președinte.

LEGEA LICHIDĂRII DATORIIILOR AGRICOLE ȘI URBANE. — *Comunicarea cuantumului datoriei făcută de creditor debitorului, conform art. 11 din lege. Dacă echivalează cu o recunoaștere în ce privește dreptul debitorului de a beneficia de lege. Soluțiune negativă. Comerciant. Datorii civile. Condițiunile în care poate invoca beneficiul legii (art. 69 lit. b.). Dovada caracterului civil al datoriei. Garant pentru datorie comercială. Dacă poate invoca beneficiul legii. Soluție negativă.*

Asupra recursului introdus de N. E. și soția în contra deciziei Nr. C. II 926/24/937 a Curtii de Apel Brașov Secția II-a, dată în proces cu Banca Națională a României sucursala Sibiu.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că, în contra mandatului de plată cambial, emis de Tribunalul Sibiu, pârâții N. E. și soția, înaintând excepțiuni cambiale, Tribunalul și Curtea de Apel Brașov, în urma apelului pârâților, a respins excepțiunile.

Că pentru a soluționa astfel, instanțele de fond motivează că scrisoarea din 11 Decembrie 1934 a Băncii reclamante, nu constituie o recunoaștere a calității pârâtului de debitor urban, beneficiar al legii de lichidare a datoriiilor, scrisoarea fiind o comunicare făcută conform art. 11 din lege, și chiar dacă ar fi o asemenea recunoaștere, ea ar avea caracterul unei transacțiuni care nu ar fi valabilă, emanând dela o agenție care, potrivit art. 61 al. 3 din statutele băncii, nu poate încheia transacțiuni.

Că potrivit art. 69 din lege, debitorul principal e exceptat dela beneficiile legii, fiind comerciant, iar caracterul civil al datoriei nu rezultă din textul contractului de împrumut, iar debitoarea II-a fiind garanța unei datorii comerciale, e și ea exceptată, conform art. 49.

Având în vedere că împotriva acestei soluțiuni pârâții înaintează recurs.

Având în vedere că, prin I-ului motiv de casare, recurenții se plâng în esență de greșita interpretare a art. 11 din legea pentru lichidarea datoriiilor și exces de putere, deoarece Curtea de Apel a considerat nevalabilă recunoașterea dreptului la beneficiul legii de lichidare, făcută de reclamantă prin scrisoarea din 11 Decembrie 1934.

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 11 din legea pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane, creditorii vor comunica debitorilor suma totală a datoriei rămasă de plată conform legii, cât și rata ce debitorul urmează să plătească conform art. 4. Această comunicare nu echivalează cu o recunoaștere a creditorului în ce privește dreptul debitorului de a beneficia de lege.

Că din chiar textul citat se desprinde neîndoelnic caracterul pur informativ al comunicării, de care nu e legată nici o consecință juridică, precizându-se textual, că ea nu echivalează cu o recunoaștere a dreptului debitorului la beneficiul legii.

Că o astfel de recunoaștere ar putea fi făcută numai pe calea unei transacțiuni intervenită între cele două părți interesate cu manifestarea valabilă a consimțământului lor.

Că, consimțământul unui institut de credit, este valabil manifestat atunci când el emană dela organele împuternicite la aceasta prin legea sau statutul ei organic.

Având în vedere că în speță, este constatată că scrisoarea din 11 Decembrie 1934 a fost trimisă de reclamanta Banca Națională, pentru a comunica debitoarei sale. Casei Generale de Economii din Sibiu, cuantumul datoriei de plată, conform art. 11 din legea indicată.

Că această comunicare, potrivit aliniatului ultim din textul indicat, nu constituie o recunoaștere a dreptului debitorului la beneficiul legii.

Că nefiind emanată dela organele prevăzute de art. 61 al. 3 din Statutele Băncii Naționale a României, nu poate fi considerată nici ca o transacțiune, în lipsa unui consimțământ valabil exprimat. Că în tot cazul, comunicarea din speță adresându-se unei terte persoane, iar nu năvăților și anulată de reclamantă fără protestul părții careia îi era adresată, nu poate constitui o transacțiune valabil încheiată și opozabilă năvăților azi în litigiu.

Că astfel, fără violarea art. 11 din lege, Curtea de Apel a refuzat de a interpreta scrisoarea din 11 Decembrie 1934 ca o recunoaștere pentru debitorii la beneficiul legii și deci I-ul motiv de casare e neîntemeiat și a trebuit respins.

Având în vedere că prin al II-lea motiv de casare, recurenții se plâng că prin exces de putere și violarea art. 69 lit. b. din legea de lichidare a datoriiilor, Curtea de Apel a hotărât că, caracterul civil al datoriei poate fi stabilit numai din textul contractului de împrumut.

Considerând că legiuitorul din 7 Aprilie 1934, pentru asigurarea unei rapide aplicațiuni a legii și pentru a curma controversele existente în legătură cu aplicarea art. 4 c. com. (art. 261 c. com. ard.) și 12 al. I din legea de conversiune din 14 Aprilie 1933, a prevăzut în mod expres în art. 69 lit. b. din lege că se exceptează dela beneficiile cap. I și II, datoriiile comercianților și industriașilor cari aveau această calitate în momentul contractării datoriei, dacă aceste datorii nu sunt de natură civilă sau dacă, caracterul civil al datoriei nu rezultă din textul contractului de împrumut.

Că proba, potrivit acestui text, este restrânsă la conținutul instrumentului probator, deci datoria unui comerciant este prezumată comercială, cu excepția cazului când, prin natura ei ar fi civilă sau aceasta rezultă din chiar textul contractului de împrumut.

Că prin urmare unica probă admisă de lege este însuși conținutul titlului, iar caracterul civil al împrumutului neputând reeși din acest înscris, dovada aceasta nu poate fi suplinită prin mijloacele obișnuite ale dreptului comun, independent de faptul că

s'a redactat sau nu un înscris, ceea ce legea nu dis-tinge.

Având în vedere că în speță este constatată că debitorul este comerciant și deci unica dovadă admisă de lege era cea rezultată din însuși titlul.

Că deci Curtea de Apel nu a violat art. 69 lit. b. din legea de lichidare și astfel și al II-lea motiv de casare e neîntemeiat și a trebuit respins.

Având în vedere că prin al III-lea motiv de casare recurenții soția lui N. E. născ. B. E. se plâng de violarea art. 49 din legea de lichidare a datoriiilor, deoarece greșit a stabilit Curtea de Apel că recurenta este garantă pentru datoria din litigiu, ea fiind debitoare principală alături de soțul ei. Dar în tot cazul, chiar ca garantă poate beneficia de dispozițiunile legii, deși debitorul principal este ex-ceptat.

Considerând că legea pentru lichidarea datoriiilor agricole și urbane în cap. I. (art. 1. 29) se ocupă de reglementarea datoriiilor debitorilor urbani și specifică ce anume condițiuni personale trebuie să îndeplinească debitorul agricol sau urban pentru a putea beneficia de avantajii legii.

Considerând că în ce privește pe giranți, garanți și în genere orice obligați accesorii ai creanțelor supuse legii din 7 Aprilie 1934, legiuitorul a prevăzut prin al. I al art. 49 că ei beneficiază de toate avantajii debitorului principal, rămânând obligați numai în aceste limite, iar prin al. 2 al aceluiași text s'a prevăzut că girantul sau garantul care ar împlini în persoana sa condițiile prevăzute de art. 1 și 30 va putea să invoace dispozițiile cap. I și II, chiar dacă debitorul principal nu ar intra în prevederile acestor capitole.

Că dar, legiuitorul din 7 Aprilie 1934, prin al. 2, a prevăzut pentru garant o situațiune mai favorabilă decât a debitorului principal și anume că, în cazul când girantul sau garantul întrunește condițiunile personale din art. 1 și 30, el se poate bucura de avantajii din cap. I și II ale legii, chiar dacă debitorul principal nu s'ar bucura de ele.

Considerând că în cap. IV Secțiunea III-a, intitulată „dispozițiuni generale și tranzitorii“, s'a prevăzut prin art. 69 mai multe excepțiuni dela beneficiile cap. I și II al legii și anume prin al. b. se exceptează datoriiile comercianților și industriașilor, cari aveau această calitate în momentul contractării datoriei, dacă aceste datorii nu sunt de natură civilă sau dacă caracterul civil al datoriei nu rezultă din textul contractului de împrumut.

Considerând că prin acest text tranzitoriu și de aplicațiune generală legiuitorul nu se mai preocupă de condițiunile personale ce se cer unui debitor pentru a putea beneficia de lege, ci are în vedere natura creanței în sine.

Că din acest articol se desprinde principiul că un debitor agricol sau urban, pentru a putea beneficia de favorurile legii, nu e suficient să îndeplinească condițiunile dela cap. I și II, dar trebuie ca și creanța să fie dintre cele susceptibile de conversiune, iar nu dintre cele exceptate de art. 69.

Considerând că atunci când o creanță prin natura ei e exceptată dela beneficiile legii, iar debitorul principal nu are dreptul la conversiune, desigur că nici debitorul accesoriu, fie el garant sau gi-

rant, nu poate beneficia de avantajile legii, deoarece ambii sunt debitori ai unei creanțe exclusă dela conversiune.

Că în afară de aceasta, art. 49 care vorbește de debitorii accesorii, în primul aliniat, prevede că acești debitori ai creanțelor supuse legii beneficiază de avantajile debitorului principal, iar în al 2-lea aliniat prevede că se aplică numai când debitorul accesoriu îndeplinește condițiile cap. I și II, însă desigur dacă nu este vorba de o creanță exceptată de art. 69, ci de una susceptibilă de conversiune.

Că în acelaș sens este și art. 49 din regulament, care nu face decât să explice și să lămurească dispozițiile art. 49 din lege.

Că față de cele expuse, urmează că garantul, unei creanțe comerciale nu beneficiază de legea pentru lichidarea datoriiilor.

Având în vedere că în speță instanțele de fond au constatat în fapt, din cambiile aflate la dosar, că recurenta este garantă a datoriei din litigiu, constatare care nici nu a fost atacată pentru eroare grosieră de fapt sau denaturare.

CURTEA DE CASAȚIE Secția II-a

Decizia civilă Nr. 410 din 27 Septembrie 1938.

Complex de divergență.

Președinția d-lui *M. Mosgos*, Consilier

LEGEA VĂMILOR. — *Contrabandă vamală. Întreruperea prescripției operează „in rem” nu „in personam”. Consecințele principiului.*

Curtea, în completul de divergență prevăzut de art. 15 din legea sa organică, a luat în cercetare cesiunea — dedusă prin încheierea Nr. 5891, în recursul făcut de Ministerul de Finanțe în contra sentinței Tribunalului Cluj S. III-a, Nr. 2594/934, — de a se ști dacă termenul de prescripție în materie de contrabandă vamală, prevăzut de art. 199 legea vămilor, se întrerupe prin urmăriți întreprinse contra persoanei care a comis contrabanda, sau prin urmăriți întreprinse în însuși faptul de contrabandă.

Având în vedere sentința atacată cu recurs și lucrările dosarului, prin care se constată:

Prin procesul verbal Nr. 1768 din 5 Mai 1933, dresat de organele vamale Cluj, confirmat prin deciziunea Nr. 230937 din 10/10/1933 a Direcțiunii Generale a Vămilor, sunt supuși, în mod solidar, la o amendă de lei 830.967, conform art. 190 al. 1, 219, 200 și 196 legea vămilor, următorii contravenienți: I. S., A. B., Gh. M. (taxator vamal) și Soc. A. C., pentru un fapt de contrabandă săvârșit la 10 Octomvrie 1930, prin aceia că, prin falsă declarare și taxare cu rea credință, s'au sustras dela plata drepturilor cuvenite Statului, pentru mărfuri importate.

Impotriva acestui proces verbal, contravenienții fac apeluri, susținând că, faptul de contrabandă este prescris prin trecerea termenului de 2 ani prevăzut de art. 199 legea vămilor. Tribunalul Cluj S. III-a, prin sentința atacată cu recurs, admite apelul, anulează procesul verbal aprobat prin deciziunea Direcțiunii Generale a Vămilor și, ca urmare, scutește pe contravenienți de plata taxelor și amendei stabilite.

Pentru a adopta această soluțiune, Tribunalul constată că în cauză a operat prescripțiunea, într-

cât dela comiterea faptului — 10 Octomvrie 1930 — până la data când a avut loc primul act de cercetare — Aprilie 1933 — au trecut mai mult de 2 ani; în ce privește autorizarea de percheziție dată de Parchetul Cluj, la 20 Iulie 1932, la cererea organelor vamale, față de Soc. Ardeleană de transport cu automobile, invocată de recurent ca act întrerupător de prescripție în cauză, Tribunalul nu-i acordă caracter de act de prescripție față de contravenienți, pe motiv că acel act fiind îndreptat numai față de acea societate, prescripția nu poate fi socotită întreruptă decât tot numai față de acesta, care dealtfel n'a fost dată în judecată și nici nu se face dovadă că a participat la faptul de contrabandă pus în sarcina apelanților.

Contra acestei sentințe face recurs Ministerul de Finanțe.

Având în vedere că, prin motivele de recurs recurentul susține că prescripția stabilită de legea vămilor prin art. 199 fiind „in rem”, nu „in personam”, nu poate fi considerată a fi operat în speță, deoarece organele vamale cerând și Parchetul Cluj autorizând perchezițiunea, pentru descoperirea aceluia fapt de contrabandă încă dela 20 Iulie 1932, rezultă că dela data comiterii faptului — 10 Octomvrie — data lichidării mărfii — și până la 20 Iulie 1932, când s'a dat autorizarea de percheziție, nu trecuse încă 2 ani, cum cere art. 199 legea Vămilor.

Considerând că art. 199 legea vămilor, aplicabil cauzei, dispune că urmărirea faptului de contrabandă sau participare la contrabandă se va prescrie prin trecere de 2 ani dela comiterea faptului: de asemenea că agenții vamali cari vor dobândi convingerea că una sau mai multe fapte de contrabandă au fost săvârșite de mai puțin de 2 ani, se vor adresa Ministerului public pentru a dobândi autorizarea de a face cercetări și perchezițiuni.

Că prin urmare, această lege specială, cu privire la prescripția incriminării, precizând că ceiace se prescrie este urmărirea faptului, prin aceasta învederează că întreruperea prescripției în faptele de contrabandă vamală operează „in rem”, nu „in personam”.

Că, având atare caracter, consecința este că, în fapte de contrabandă, prescripția are a fi considerată întreruptă față de toți ceice au participat la fapt, deși urmărirea n'a fost îndreptată contra adevăraților făptuitori, sau a fost îndreptată numai contra unora dintr'înșii.

Că deși, după art. 108 c. p. ard., prescripția în materie de delict este personală, în acel sens că întreruperea operează numai față de persoana față de care actul întrerupător a fost efectuat, totuși acest text rămâne fără aplicațiune în materie de legea vămilor, din moment ce în această privință legea vămilor — lege specială — are dispozițiuni proprii, cari fac inutilă recurgerea la dispozițiunile corespunzătoare din dreptul comun.

Că deci, față cu acest principiu, în speță, urmează a vedea că, întrucât în scopul descoperirii faptului de contrabandă, săvârșit la 10 Octomvrie 1930, Parchetul Tribunalului Cluj a autorizat — la cererea organelor vamale — o perchezițiune, la 20 Iulie 1932, contra Soc. pentru transportul cu automobile Cluj, — prescripția faptului imputat intimărilor în recurs a fost întreruptă față de toți cei ce

în realitate au participat la acest fapt, cu toate că persoana împotriva căruia se obținuse și efectuase perchezițiuni, n'a fost dată și ea judecății, deoarece dela data comiterii faptului până la data autorizării perchezițiunii, nu au trecut 2 ani, cum cere art. 198 legea vămilor, și, prin consecință, a decide că, instanța de fond hotărând contrariul, a violat dispozițiunile art. 199 și a pronunțat o hotărâre casabilă.

Că astfel fiind, motivul de casare este fondat și cată a se admite, și admitând recursul, sentința Tribunalului urmează a fi casată și cauza trimisă aceleiași instanțe pentru o nouă judecare.

CURTEA DE CASAȚIE Secția II-a

Decizia civilă Nr. 372 din 5 Iulie 1938.

Complex de divergență.

Președinția d-lui N. Bădescu-Roșiori, Președinte.

LEGEA LICHIDĂRII DATORIILOR AGRICOLE ȘI URBANE. — *Instituțiune de credit. Respingerea cererii de a i se acorda concordatul conversionist. Dacă mai poate fi obligată să primească în compensație creanțele debitorilor săi. Soluție negativă.*

Asupra chestiunii dedusă în judecata completului de divergență prin jurnalul Nr. 4681/13 Mai 1938, cu privire la primul motiv de casare făcut contra deciziei Nr. 402/937 a Curții de Apel Târgu-Mureș, de Societatea „Hotel Britania” și anume de a se ști dacă „dispozițiunile art. 72 din legea lichidării datoriilor se aplică și în cazul prevăzut de art. 55, sau numai în acela prevăzut de art. 52 și următorii din aceeași lege”.

Având în vedere că „din examinarea lucrărilor din dosar, se constată următoarele:

Impotriva firmei „H. B.” s'a început urmărire imobiliară, în calitate de debitoare *propter rem*, asupra imobilului înscris în cartea funduară la Nr. 7051 a comunei Târgu Mureș, de către firma „C. de Ec. A.”. Debitoarea a făcut acțiune pentru stingerea acestei urmăriți, întemeiată pe faptul că debitorul personal (direct) al firmei urmăritoare, anume F. L., ar fi achitat, prin compensare, potrivit art. 72 din legea pentru lichidarea datoriilor, întreaga creanță.

Prin sentința Nr. 52/936, Tribunalul Mureș S. II-a a respins această acțiune ca nefondată.

Contra acestei sentințe, Soc. „H. B.” a făcut apel, care i s'a respins prin decizia supusă recursului.

Pentru a da această soluție, instanța de fond motivează că F. L., debitorul personal (direct) nu poate opune Soc. „Agrar” compensarea creanțelor, potrivit art. 72 din legea pentru lichidarea datoriilor, deoarece zisa societate nu a obținut concordatul conversionist prevăzut de art. 52, 53 și 54 din lege ci, constatându-se potrivit art. 55, că nu întrunește condițiunile minimale pentru a i se acorda concordat, s'a dispus lichidarea ei.

Având în vedere că, prin motivul I litera a. de casare, recurenta „Soc. H. B.” susține că, judecând astfel, Curtea de Apel a violat art. 72, 54 și 55 din legea pentru lichidarea datoriilor.

Având în vedere că, privitor la acest motiv s'a ivit divergență în completul ordinar de judecată la

Înalta Curte; care divergență a fost rezumată și fixată în modul fixat mai sus.

Având în vedere că, prin art. 72 din legea lichidării datoriilor, se prevede că „instituțiile de credit, care au reclamat beneficiile acestei legi, sunt obligate să accepte în compensarea creanțelor lor, față de debitorii lor, creanțele ce aceștia ar avea contra instituțiunii respective”.

Având în vedere că, este adevărat că Soc. A., intimată de azi, a cerut, potrivit art. 52, 53 și 54 din lege, să i se acorde concordatul conversionist, însă cererea nu i-a fost aprobată de comisiunea formată din persoanele indicate de art. 52 al. II, ci, din contră, constatându-se că solicitanta nu întrunește condițiunile minimale pentru a i se acorda concordatul, s'a dispus lichidarea ei.

Considerând că în această situațiune, nu se poate spune că Soc. „Agrar” urmează a primi în compensație creanțele debitorilor săi, numai fiindcă a cerut beneficiul unei dispozițiuni din legea de conversiune — concordatul conversionist, — deoarece este evident că intenția legiuitorului a fost ca să-și pună în sarcină această obligațiune, doar dacă cererea i se aprobă, iar nu și dacă i se respinge, ca în speță.

Având în vedere că este adevărat că Soc. „Agrar” are un avantaj, decurgând din art. 55 din lege, și anume de a nu putea fi declarată în stare de faliment și nici urmărită individual, ci de a se proceda la lichidarea ei; însă nu acest lucru l'a cerut, pentru a se putea spune că trebuie să suporte sacriunile impuse prin art. 72, ci, din contră, cererea de a i se acorda concordat conversionist, i-a fost respinsă, și ca o consecință a respingerii, în baza legii, nu a cererii sale, i s'au acordat avantajele sus arătate.

Considerând că, față cu respingerea cererii de concordat urmează a se aplica Soc. „Agrar” dispozițiunile din codul comercial privitor la lichidare iar nu legea din 7 Aprilie 1934.

Considerând că în vederea aplicării art. 52, 53 și 54, instituțiunile de credit au dreptul, potrivit art. 56, ca în termen de 6 luni dela promulgarea legii din 7 Aprilie 1934, să nu plătească debitorilor fie direct, sau prin compensație, — decât o cotă în raport cu capacitatea lor de plată, stabilită de Banca Națională sau de justiție; de unde rezultă că legiuitorul a voit ca să lase un interval de timp — în care se va examina dacă instituțiunile întrunesc condițiunile minimale cerute de art. 52—54 și în care să nu poată fi silite de vreun debitor să achite, sub nici o formă mai mult decât le permite puterea lor de plată, protejându-le astfel averea, care, în caz de neadmiterea concordatului conversionist, urmează să constituie activul în lichidare. Or, dacă se procedează în acest mod cu instituțiunile cărora nu li s'a soluționat cererea de concordat conversionist, este dela sine înțeles că nu se va lăsa ca celelalte, a căror lichidare s'a hotărât, să facă plăți în favoarea numai a unor din debitori, prin compensații cu creanțele lor.

Că astfel fiind, situațiunea Soc. „Agrar”, după respingerea cererii de a beneficia de dispozițiunile art. 52—54 din legea de conversiune, este, potrivit art. 55, aceea a unei societăți în curs de lichidare, supusă prevederilor codului de comerț, iar art. 72 nu își are aplicațiune în acest caz.

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI S. V.

*Deciziunea Fiscală Nr. 137.
din 18 Martie 1939.*

Legea timbrului. — Avizele comisiunii centrale a timbrului. — Neobligativitate. — Art. 110 l. t.

Asupra recursului făcut de Ministerul de Finanțe, contra sentinței civile nr. 265/936, a Tribunalului Ilfov secția IV-a c. c. prin care s'a admis aeplul făcut de Industria Pilei, Titan Ing. N. M. și Fr. M., societate în nume colectiv în contra procesului verbal de contravenție din 2 Septembrie 1935, dresat de M. T. controlor pe lângă Administrația de Constatare Indirecte S. III-a aprobat de Ministerul de Finanțe, cu ordinul nr. 206.026/935, anulând acest proces verbal cum și formele de urmărire făcute pe baza lui.

Având în vedere că prin sus zisul proces verbal, intimata, a fost obligată la plata sumei de lei 100.000 lei, reprezentând 27.000 lei impozitul proporțional de 2,70% la capitalul de 1 milion lei, conform art. 15, paragraful 7 din legea timbrului, și 81.000 întreitul acestei sume, drept amendă, conform art. 88 din aceeași lege, pentru faptul că prin actul autenticat la nr. 14.400 din 24 Maiu, 1934, unul din competenții suszisei societăți anume L. M. cesionează lui E. M., drepturile sale ce le avea în societate, la care se pretinde că nu a plătit impozitul proporțional de 2,70%, la întregul capital conform art. 15, paragraful 7, l. t. act ce a fost considerat ca o nouă înființare de societate, în conformitate cu punctul III din deciziunea Comisiunii Centrale a Tribunalului din 30 Iunie 1929.

Că această situațiune de fapt, este necontestată de intimată, care arată însă că unul din competenți, vizându-și drepturile sale în societate, conform actului autentic mai sus arătat, cu acea ocaziune s'a plătit impozitul proporțional de 4%.

Având în vedere că instanța de fond, pentru a da soluțiunea de mai sus, socotește că deciziunea din 30 Ianuarie 1929, a Comisiunii Centrale a Timbrului nu este obligatorie pentru instanțele de judecată, din art. 110 rezultând că această comisiune a fost instituită numai în scopul rezolvării dificultăților de aplicare a dispozițiilor din legea timbrului și deciziunile sale nu reprezintă decât un aviz dat la cererea Ministerului că actul în speță nu poate fi considerat decât numai ca o cesiune de părți sociale în sensul paragrafului 9 de sub art. 15 l. t. la care drepturile fiscului nu sunt decât cele prevăzute de acest text adică de 4% cât s'a și achitat.

Având în vedere că Ministerul de Finanțe în recursul ce a făcut, invoacă ca motiv: violarea art. 110 l. t. și exces de putere, prin aceea că instanța de fond, socotește că deciziunea din 30 Ianuarie 1939, dată asupra art. 15, al. 7 l. t., nu este obligatorie și pentru instanțele de judecată.

Având în vedere că prin art. 110 din legea timbrului s'a prevăzut ca pentru rezolvarea dificultăților de aplicare a dispozițiilor acestei legi, se institue o comisiune pe lângă Ministerul de Finanțe, compusă din delegați și reprezentanții ei Ministerului de Finanțe, Justiție, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, un Consilier al Inaltei Curți de Casație, etc. iar în partea sa finală arată că această Comisiune își va da avizul asupra tuturor chestiunilor ce i se vor pune de Minister cu privire la executarea acestei legi.

Că din examinarea acestui text, nu rezultă decât că avizele date de Comisiunea mai sus arătată, la cererea Ministerului nu pot fi obligatorii decât pentru acesta, din nici o altă dispozițiune a legii ne-reșind că ele ar fi obligatorii și pentru instanțele de judecată, fapt ce se desprinde mai clar, din desbaterile parlamentare ce au urmat în Senat, cu ocazia votării legii.

Că așa dar instanța de fond, nesocotind obligatoriu avizul mai sus arătat, prin care se prevede că atunci când într'o societate în nume colectiv se schimbă complect sau parțial persoanele ce o compun sau adaugă altele noi, este considerat ca o nouă cerere de societate și deci urmează a se plăti impozitele prevăzute de art. 15 paragraful 7 l. t., nu a violat dispozițiunile art. 110 l. t. și nu a comis nici un exces de putere, — astfel că motivul recursului se privește neîntemeiat.

Că în ce privește susținerea orală a recurentului cu privire la caracterul actului intervenit în speță, și anume că el ar reprezenta o nouă contstituire de societate, iar nu o simplă cesiune, Curtea constată că acest motiv nu a fost formulat, în scris ci comunicat părții, astfel că el nu se poate susține azi.

NOTA. În acelaș sens ne-am pronunțat și noi în comentariul Legii Timbrului ce am editat. I. Mănescu.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția III-a.

Deciziune civilă Nr. 1091/1938.

Preș. M. Popescu Cons.

Dreptul garantului de a invoca în numele său beneficiul legii conversiunii atunci când debitorul principal n'ar îndeplini condițiunile cerute pentru a putea fi considerat debitor agricol sau urban, este condiționat de faptul ca datoria garantată s'ănu fie exceptată dela conversiune, ca datorie comercială sau industrială conform art. 69 lit. b) din legea conversiunii.

Asupra recursului făcut de creditoarea urmăritoare Banca „Albina“ din Sibiu, în contra încheeri tribunalluui Hunedoara Secția III. Nr. 34—1935 din 25 Ianuarie 1935, prin care este admis recursul văd. E. Dr T. I., îndreptat contra publicației de licitație Nr. 292—1932 c. f. din 27 Mai 1932 și anulat acest act, pe motiv că urmărirea recurentă a făcut dovada că întrunește condițiunile cerute de legea lichidării dator agr. și urbane ca debitoare agricolă și ca atare în calitate sa de garantă a datoriei de 660.000 Lei a decedatului său soț Dr T. I. conform art. 49 alin. 2 din menționata lege, beneficiază de conversiune deși se constată că datoria în discuțiune a fost contractată pentru fabrica de ceramică din com. Pui a defunctului Dr I. întrucât legea lichid. dat. agr. și urb. conferă prin art. 49 alin. 2 un drept propriu la beneficiile legii garantului, independent de soarta creanței garantate, atunci când garantul îndeplinește ca în specie, condițiunile legii în persoana sa;

Având în vedere că recurenta Banca Albina renunțând la motivul I de recurs, susține numai motivul II de recurs, prin care pretinde că tribunalul, dând această soluțiune, a violat art. 49 și 69 lit b) din legea lichidării datoriilor din 1934;

Considerând că prin art. 69 lit. b) din legea menționată, exceptându-se dela beneficiul legii datorii comercianților și industriașilor, prin aceasta legiutorul a luat în considerare natura creanței,

care în cazul când are un caracter comercial sau industrial, nu dă dreptul debitorilor săi de a invoca beneficiul legii în discuțiune, chiar dacă din punct de vedere subiectiv aceștia ar îndeplini condițiunile legii;

Că față de acest principiu al legii conversiunii, cu toate că legea acordă garantului dreptul de a invoca în numele său beneficiul conversiunii atunci când spre exemplu debitorul principal n'ar îndeplini condițiunile cerute pentru a putea fi considerat debitor agricol sau urban, acest beneficiu al legii este exceptată dela conversiune, ca datorie comercială sau industrială;

Că în specie fiind constatat în fapt că datoria garantată de debitoarea văd. E. Dr. I. are caracter comercial, în mad greșit și cu violarea art. 69 lit. b) legea lichidării dat. agr. și urb. astabilit tribunalul dreptul acesteia la beneficiul conversiunii, astfel că recursul creditoarei Banca Albina fiind întemeiat, a trebuit să fie admis;

Că în urma casării încheerii tribunalului și a evocării, fondului, Curtea pentru motivele mai sus expuse a respins recursul grațios al debitoarei văd. Elena Dr I. în contra publicațiunii de licitație;

Asupra recursului moștenitorilor debitorului Dr. T. I. în contra încheerii Trib. Hunedoara S. III-a Nr. 34—1935 prin care aceștia susțin:

1. Că Tribunalul a violat art. 69 lit. b) legea lichid. dat. agr. și urb. atunci când i-a exceptat pe recurenți dela beneficiul conversiunii, deși potrivit menționatului text de lege trebuia dovedit de debitoarea Banca Albina că decujusul a avut calitatea de comerciant în momentul contractării datoriei, cât și la data promulgării citatei legi și aceasta dovadă nu s'a făcut în cauză; că în orice caz, susțin recurenții, autorul lor comun Dr. T. I. trebuia considerat comerciant, deoarece întreprinderea de ceramică nu este industrie, ci un comerț și întrucât comerțul l-a și exercitat într'o comună rurală, potrivit art. 69 lit. b) alin. 2, datoria decujusului nu este exceptată dela conversiune, astfel că tribunalul hotărând contrariu, a violat prin aceasta citatul text de lege.

2. Că Tribunalul a comis eroare grosieră de fapt, atunci când a dedus din probele depuse de urmăritoarea Banca Albina că datoria s'a contractat pentru fabrica de ceramică a decujusului.

3. Că Tribunalul a violat art. 1 litera A. și B. alin. 3 și 4 prin faptul că n'a stabilit dacă defunctul Dr. T. I. îndeplinea condițiunile acestui text de lege, ca debitor agricol.

Considerând că tribunalul din actele depuse de Banca Albina în stabilirea faptului că datoria de 660.000 Lei a defunctului Dr. T. I. se referă la fabrica de ceramică a acestuia din com. Pui, cu drept cuvânt a dedus această împrejurare esențială, în cauză, fără a comite vre-o denaturare în interpretarea acestor acte sau vre-o eroare grosieră în fapt;

Că în adevăr, se constată din cererea debitorului Dr. T. I., cu data de 14 Mai 1926, că împrumutul în discuțiune a fost solicitat „în scopul de a mări producția fabricii de ceramică și de a converti toate datoriile întreprinderii la un singur institut de credit”; că acest fapt îl confirmă și actul de garanție din 8 Iunie 1936, acte din care deci Tribunalul în mod corect a tras concluziunea juridică că împrumutul de 660.000 Lei a fost făcut pentru trebuințele fabricii de ceramică a Dr. T. I.

Că apoi din actul de descriere a fabricii întocmit de Dr. T. I. și predat băncii Albina în vederea obținerii împrumutului, se constată că mașinile și instalațiunile stabilite ale fabricii au o valoare de 3,330.000 Lei și că are o capacitate de producție de 2000 sobe anual și de 10 vagoane cărămidă refractară astfel că față de aceste elemente de fapt, bine a decis Tribunalul că întreprinderea de ceramică este o industrie, deoarece elementul precumpănitor al acestei întreprinderi este transformarea materiei prime cu ajutorul mașinilor în articole industriale cum sunt sobele și cărămida refractară;

Că tot din actele mai sus menționate Tribunalul bine a dedus că în momentul contractării datoriei defunctul Dr. T. I. avea calitatea de industriaș;

Că în ce privește faptul dacă debitorul și-a menținut această calitate și în momentul promulgării legii lichid. dat. agr. și urb. întrucât această condițiune n'o cere art. 69 lit. b) din această lege, Tribunalul n'a săvârșit nici o omisiune, neocupându-se de dânsa;

Că față de împrejurarea stabilită de Tribunal, cumcă împrumutul debitorului Dr. T. I. are un caracter industrial, era cu totul neconcludentă stabilirea faptului dacă acest debitor îndeplinește condițiunile cerute de Cap. I. legea lichid. dat. agr. și urb. ca debitor agricol, astfel că Tribunalul neocupându-se cu această chestiune inoperentă în cauză, din moment ce a constatat că datoria decedatului Dr. T. I. fiind industrială, este în baza art. 69 lit. b) din citata lege, exceptată dela conversiune, n'a putut să violeze prin această art. 1 din această lege, cum în mod greșit pretind recurenții moștenitori ai debitorului I din recursul lor;

Că deci, față cu cele mai sus arătate, toate motivele de recurs ale recurenților moștenitori ai debitorului Dr. T. I. fiind nefondate, recursul acestora a trebuit să fie respins cu cheltuieli de judecată în instanța de recurs, stabilite în favoarea urmăritoarei Banca Albina, în baza art. 425 Pr. civ. ard. și conform tairfului advocațional;

Pentru aceste motive, redactate de Dl Consilier Emil Pușcariu. Curtea a decis conform dispozitivului;

6 Octomvrie 1938.

CURTEA DE APEL TIMIȘOARA, Secția II-a

No. II 1508/1938/2.

Preșidenția d-lui G. Labonțiu președinte.

Art. 30 din legea pentru crearea Regiei Aut. C. F. R., nu arată cari dintre veniturile acestei instituțiuni, sunt de caracter public, sau de caracter privat, dar nici art. 60 din legea de perceperea și urmărirea veniturilor publice nu arată, cari sunt veniturile cari au caracterul de venit public, cari nu pot fi urmărite, deci deosebirea are a fi făcută după însăși natura veniturilor.

Curtea,

Având în vedere, că art. 30 din legea pentru crearea Regiei Autonome C. F. R. anunță, cari sunt veniturile acestei instituțiuni, fără însă să arate pe acelea, cari sunt de caracter public, sau pe acelea cari au caracter privat, iar art. 60 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice arată modul de percepere ale veniturilor Statului, dar nici

acest text de lege nu arată, cari sunt veniturile cari au caracterul de venit public, cari nu pot fi urmărite, că deci din cuprinsul acestor texte de lege, este a se deduce, că deosebirea are a fi făcută după însăși natura veniturilor și anume, veniturile ce constau din taxele tarifare, pentru transportul călătorilor, bagajelor, mărfurilor, amenzilor sunt a se considera ca venituri cu caracter public, iar veniturile rezultate din închirierea restaurantelor din gări, a debitelor de tutun, a terenurilor pentru depozite particulare de lemne, de derivate ale petrolului, etc., sunt a se considera ca venituri cu caracter privat, venituri cari astfel pot să fie urmărite de creditori, conform dreptului comun. Or, cum prin deciziunea No. 999 din 12 Februarie 1938 s'a ordonat urmărirea veniturilor patrimoniului privat al urmăritei, Tribunalul bine a admis cererea urmăritorului și deci motivul de contestație, bazat pe violarea și reaua interpretare a textelor precitate este neînțemeiat și în consecință urmează să fie respins ca atare;

Că astfel fiind Tribunalul bine a hotărât, iar Curtea adoptând în totul motivele de fapt și de drept ale deciziunii Tribunalului, a trebuit să hotărască conform dispozitivului.

Cheltuieli s'au acordat în baza art. 425 și 508 pr. civ. ținând seamă și de tariful onorariilor minime ale avocaților.

18 Iunie 1939.

Raportor: S. Constantinescu.

CURTEA DE APEL CLUJ, S. I. Deciziunea fisc. No. 1357/1938.

Președinția d-lui Cl. Petrovan, președinte.

Conform deciziei Comisiei Centrale Fiscale din ședința din 26 Mai 1937, o întreprindere electrică, care cumpără energie electrică de înaltă tensiune și o transformă în curent de tensiune mică, este o întreprindere industrială, iar nu comercială, astfel fiind comisiunea de apel în temeiul art. 76 din legea contribuțiilor, directe, trebuia să se constituie cu delegatul industriașilor, iar nu cu delegatul comercianților.

MOTIVE: Având în vedere, că din Deciziunea No. 33/1937, a Comisiunii de apel, pentru așezarea contribuțiilor directe din județul Turda, supusă recursului de față se constată că numita comisiune, procedând la judecarea apelurilor introduse de recurenta de azi și de fisc, în contra procesului verbal de impunere No. 271/1937 al Comisiunii de impunere din comuna Turda, cu majoritate de voturi a stabilit, că este impunere comercială și în consecință s'a constituit cu delegatul comercianților respingând ambele apeluri.

Că în contra acestei deciziuni, recurente a înaintat recursul de față, prin care se plânge de violarea art. 76 și 81 din legea contribuțiilor directe susținând în rezumat, că din moment ce Comisia Centrală fiscală a hotărât, că este întreprindere industrială, iar nu comercială, Comisiunea de apel trebuia să se constituie cu delegatul industriașilor, ceea ce nefăcând s'a constituit greșit și deci a dat o hotărâre nulă.

Având în vedere, că în conformitate cu dispozițiunile art. 76 din legea contribuțiilor directe, comisiunile de apel, cari vor judeca apelurile în-

itate în contra proceselor verbale de impunere vor fi compuse din un magistrat delegat de Ministerul de Finanțe cu avizul Ministerului de Justiție, ca președinte, un delegat al fiscului și un delegat al contribuabililor desemnat prin tragere la sorți de Președintele Tribunalului, iar pentru apelurile referitoare la impunerea veniturilor din comerț, industrie și profesioni, delegatul va fi desemnat tot prin tragere la sorți de președintele Comisiunii de apel, în ședință publică dintr'o listă de 10—20 comercianți, industriași sau profesioniști exercitând efectiv întreprinderea, listele urmând să fie întocmite de Camerele de Comerț și de organizațiunile profesionale respective recunoscute.

Având în vedere, că atât din dispozițiunile clare și precise a textului de lege citat, cât și din dispozițiunile par. 255 din instrucțiuni cari potrivit art. 141 alin. II. din lege au putere de regulament rezultă, că Comisiunile de Apel, sub sancțiunea nulității lucrărilor trebuie să se completeze cu delegații contribuabililor desemnați în condițiunile anume arătate de lege, după natura apelului ce au de judecat.

Având în vedere, că potrivit art. 81 din legea citată să înființează pe lângă Ministerul de Finanțe o comisiune Centrală Fiscală, având ca scop a stabili norme generale privitoare la constatări, evaluări și aprecieri în determinarea veniturilor impozabile, că normele date de aceste comisiuni prin deciziunile ce dau, după aprobarea Ministerului de Finanțe, sunt obligatorii pentru instanțele de fond în judecarea cazurilor asemănătoare, atât la impunerea ce mai sunt de stabilit, cât și la judecarea apelurilor de către Comisiunile de apel.

Considerând, că în speță din piesele aflate la dosar și anume din adresa Ministerului de Finanțe, Direcțiunea contribuțiilor Directe No. 80.884 din 9 Iunie 1937, către Administrația de Constatare Turda, se constată că Comisia Centrală Fiscală, în ședința din 26 Mai 1937, a decis că o întreprindere electrică, care cumpără energie electrică de înaltă tensiune și o transformă în curent de tensiune mică, este o întreprindere industrială, iar nu comercială, aceste dispozițiuni urmând să se aplice și Soc. An. Uzinele Electrice Turda.

Astfel fiind și întrucât potrivit art. 81 citat, deciziunile date de Comisiunea Centrală Fiscală sunt obligatorii atât la impunerea ce mai sunt de stabilit cât și la judecarea apelurilor de către Comisiunile de apel, în asemenea situațiune Comisiunea de apel greșit s'a constituit cu delegatul comercianților pentru a judeca apelurile din speță, ea urmând să se constituiască cu delegatul industriașilor desemnat în condițiunile prevăzute de art. 76, litera d) din legea contribuțiilor directe.

Că deci motivul I de casare fiind fondat recursul urmează a fi admis pentru acest motiv și a se casa cu trimitere deciziunea Comisiunii de apel, pentru a proceda la judecarea din nou a apelurilor din speță constituindu-se cu delegatul industriașilor.

Că din moment ce motivul I de casare a fost admis pentru motivele sus arătate, cercetarea celorlalte motive de casare a devenit fără interes.

Pentru aceste motive Curtea a hotărât conform dispozitivului.

18 Noemvrie 1938.